

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

8/2022

Srpen

**Finanční a ekonomické
INFORMACE
Dokumentační bulletin MF
Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Mgr. J. Machonský, Bc. H. Nováková,
S. Pelech, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 8. 2022

Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Mgr. M. Lukeš,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
S. Pelech, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám srpnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

Kryptoměny se v posledních letech pomalu zbavují nálepky, podle níž slouží především k nedohledatelným převodům peněz v rámci nejrůznějších nelegálních praktik. Neustále rostoucí trh, volatilita připomínající horskou dráhu a technologická specifika kryptoměn, přitahují větší pozornost investorů na straně jedné a regulačních orgánů na straně druhé. Přehledový článek v rubrice podrobně k tématu má název Soumrak „divokého západu“: připravované regulace kryptoměn ve světě a předkládá zevrubný přehled stávajících a plánovaných regulací v nejrůznějších (především vyspělých) částech světa. V celosvětových médiích rezonují především otázky transparentnosti transakcí a zdanitelnosti zisků. Momentálně jsou kryptoměny velmi různorodě regulovány především na úrovni jednotlivých států, budoucnost si lze ovšem velmi těžko představit bez určitého mezinárodního rámce.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

ČNB vydala v srpnu **Zprávu o měnové politice - léto 2022**, viz:

<https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-menove-politice/Zprava-o-menove-politice-let-2022/>

OECD nedávno publikovala studii **Zdanění bydlení v zemích OECD**, která přináší srovnávací hodnocení daňových politik oblasti bydlení a identifikuje možné reformy. Viz:

<https://www.oecd.org/ctp/housing-taxation-in-oecd-countries-03dfe007-en.htm>

Publikováno na webu MF

Makroekonomická predikce srpen 2022:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2022/makroekonomicka-predikce-srpen-2022-48511/>

Monitoringy tisku

Pravidelný speciální monitoring za období 25. 7. 2022 – 25. 8. 2022 se tentokrát věnuje tématu:

Regulace Markets in crypto-assets (MiCA)

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Soumrak „divokého západu“: připravované regulace kryptoměn ve světě	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	7
Daně.....	7
Ekonomické vědy. Ekonomie	12
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	14
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	26
Informatika. Počítače	28
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	28
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	29
Podnik a podnikání	31
Pojišťovnictví. Sociální péče	32
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	32
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	33
Právo.....	34
Statistika. Demografie. Sociologie	37
Účetnictví	38
Veřejná správa	39
Veřejné finance. Rozpočet.....	40
Životní úroveň	41
Ostatní	41
Přehled nových knih.....	47

Soumrak „divokého západu“: připravované regulace kryptoměn ve světě

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Kryptoměny patří dlouhodobě mezi jedny z nejrychleji se rozvíjejících aktiv jak v různorodosti trhu, tak v jeho kapitalizaci. Tempo růstu trhu, jehož celkový objem se pohybuje nad hranicí dvou bilionů USD (byť s častými razantními výkyvy)¹, volatilita, ale i technologická specifika s sebou přinášejí kromě širokých možností pro investory a obchodníky i řadu rizik a v neposlední řadě i právních otázek na mezinárodní i lokální úrovni. Institucionální a legislativní odezva ze strany států, potažmo státních regulačních orgánů, se celosvětově značně liší ve způsobu, jakým koncept právně a regulačně uchopit. Šíří spektra může naznačit příklad Číny, kde tamní centrální banka People's Bank of China postavila na podzim loňského roku transakce v kryptoměnách mimo zákon, po středoamerický Salvádor, kde byl bitcoin ve stejné době přijat jako oficiální platidlo.

Mezi klíčové otázky regulace kryptoměn i souvisejících platforem patří transparentnost transakcí a zdanitelnost zisků. Uživatelsky atraktivní rys, tedy anonymita transakcí, je dlouhodobým předmětem snahy o právní úpravu především kvůli potenciálu pro praní špinavých peněz a obcházení daňových systémů, popř. mezinárodních restrikcí. S nízkou měrou nadnárodní regulace a velmi nevyváženou mírou efektivity zákonných úprav na úrovni jednotlivých států také úzce souvisí silící tlak na vyšší míru bankovní regulace a z ní plynoucí ochrany spotřebitele.

Právě prevence praní peněz, ochrana spotřebitele a problematika zdanění tvoří stěžejní body evropské regulační iniciativy *Markets in Crypto Assets* (MiCA), která je součástí širšího balíčku *Digital Finance Package*, přijatého 24. 9. 2020². Její základní podoba byla přijata v dialogu mezi Evropským parlamentem, Evropskou komisí a Radou EU, k jejímu schválení by mělo dojít do konce roku 2024 a v platnost by měla vstoupit do roku 2026. Představitelé Evropské unie od nařízení očekávají nastavení jednotných pravidel emisí kryptoměn, poskytování služeb, obchodování a ochrany investorů³. Dále balíček definuje sankce, upravuje podmínky pro stablecoiny (kryptoměny v různé míře kryté jiným aktivem v podobě standardní komodity či měny) a zohledňuje i ekologickou stránku kryptoměn. Kryptoměny v rámci EU již podléhají právnímu rámci *Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism* (AML), jehož efektivita je na unijní úrovni omezena různým právním výkladem jednotlivých členských zemí, a MiCA, resp. DFP, je dalším krokem k efektivnější právní normě.

Ačkoli je MiCA v současnosti nejpokročilejší projekt regulace kryptoměn a kryptoaktiv, byť stále v procesu vývoje, nevyhnula se kritice nejen těch uživatelů kryptoměn, kteří oceňují nezávislost těchto aktiv na státních institucích, ale i ze strany odborné veřejnosti kvůli nevyváženému zohlednění různých částí segmentu kryptoaktiv. Zatímco non-fungible tokeny (NFT) nejsou zohledněny, protože spadají pod existující kategorie kryptoaktiv, stanovuje MiCA přísné podmínky pro stablecoiny, resp. jejich emitenty. Vedle stanovených dostatečných rezerv likvidity budou podléhat dozoru Evropské bankovní autority (EBA), a emitenti musí mít platné zastoupení na evropském trhu (tj. fyzickou pobočku v některé z členských zemí)⁴. Jako základ také stanovuje taxonomii kryptoaktiv se třemi různými formami: NFT, stablecoiny a digitální měny. Taxonomie rámce MiCA a její aplikaci na kontext

¹ SZAHY, Eva. The sun starts to set on Wild West days of crypto. In: *Financial Times*, 11. 5. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/bc28ec20-3c4c-48ae-b450-d4e9f570fd7e>

² Podrobné informace k DFP jsou dostupné na webu Evropské komise: https://finance.ec.europa.eu/publications/digital-finance-package_en

³ HRON, Michal. Revoluce v regulaci kryptoměn. Jaké změny přinese evropské nařízení MiCA? In: *Finmag*, 8. 8. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://finmag.penize.cz/penize/435816-revoluce-v-regulaci-kryptomen-jake-zmeny-prinese-evropske-narizeni-mica>

⁴ POLINA, Chi Scott. EU finalises regulations to bring the 'wild west' of digital assets to an end. In: *Financial Times*, 2. 7. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/38df2e75-76a8-4be9-bde5-ad410e3f95e0>

decentralizovaných financí obecně (DeFi) je podrobně rozebrána ve studii MiCA and DeFi ('Proposal for a Regulation on Market in Crypto-Assets' and 'Decentralised Finance')⁵.

Návrh EU je však terčem kritiky pro jeho nekompletnost, restriktivnost a paradoxně i nedostatečnou regulaci. Karel Lannoo ve svém článku pro *Financial Times*⁶ podotýká, že MiCa stanovuje kryptoměnám mírnější podmínky dohledu, než ostatním finančním nástrojům, a poukazuje na skutečnost, že je tak ve výsledku snazší založení kryptoměnové burzy, než je tomu v případě standardních finančních nástrojů, které upravuje směrnice MiFID (*Markets in Financial Instruments Directive*, Směrnice o trzích finančních instrumentů). Lannoo rovněž spatřuje riziko v rozpolcenosti dohledu mezi národní a evropské regulační orgány. Rozporům a nejasnostem se věnuje i článek Jana Vávry v deníku *E15*⁷, který za sporné oblasti označuje především nejednoznačnost zahrnutí NFT a decentralizovaného finančního trhu, zejména s ohledem na tempo jejich růstu. Za nejednoznačné také považuje určení subjektů, na které se norma bude vztahovat.

Vedle Evropské unie připravuje regulaci kryptoměn také skupina G20, jejíž Rada pro finanční stabilitu (*Financial Stability Board*, FSB) zveřejní návrh regulace během letošního podzimu⁸. Návrh FSB se po nedávných výkyvech na kryptoměnových trzích soustředí především na redukci rizik uživatelů. Příprava regulační směrnice představuje obrat v dosavadním postoji, kdy Rada kryptoměny nepovažovala za systémové riziko⁹.

Regulace kryptoměn je předmětem jednání také v USA, kde snaha o efektivnější právní úpravu má obdobné motivace, jako v Evropské unii, nicméně současná jednání v Kongresu se zabývají spíše vymezením kompetencí. Současný návrh stanovuje *Commodity Futures Trading Commission* (CTFC, dozorcí instituci pro komoditní a derivátové trhy) jako instituci, do jejíž kompetence bude spadat regulace bitcoinu, etherea a online platformy, zprostředkovávající obchody. Alternativou je svěření regulace do gesce *Securities and Exchange Commission* (SEC, Komise pro kontrolu cenných papírů)¹⁰.

Ve fázi dílčích návrhů legislativní úpravy je v současnosti také Velká Británie¹¹. Návrh zohledňující finanční stabilitu má těžiště v regulaci prostředků digitálních plateb (*digital settlements assets*) a ústřední roli v dohledu a regulaci přikládá Bank of England, která by plnila autorizační roli zejména pro stablecoiny. V oblasti prevence praní peněz v současnosti podléhají kryptoměny *Financial Conduct Authority*, vydávající oprávnění pro podnikání po registraci ve Velké Británii v procesu podobném EU, nicméně autorita úřadu se nevztahuje na zahraniční firmy, a je tak značně omezená. Úřad se také dlouhodobě potýká s nedostatkem prostředků. Snahy o systémovou regulaci kryptoměn jsou ovlivněny záměrem vlády, zejména bývalého ministra financí a potenciálního premiéra Rishiho Sunaka s podporou odstupujícího premiéra Borise Johnsona, vytvořit ve Velké Británii atraktivní prostředí pro kryptoburzy a podnikatele v oboru v souvislosti s propadem tamního bankovního sektoru po brexitu, kdy Londýn opustilo zastoupení řady evropských bank z legislativních důvodů.

⁵ MAIA, Guilherme C., SANTOS, João Vieira dos. MiCA and DeFi ('Proposal for a Regulation on Market in Crypto-Assets' and 'Decentralised Finance'). In: *Blockchain and the law: dynamics and dogmatism, current and future*. 1. 7. 2021 [cit. 2022-05-17]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3875355

⁶ LANNOO, Karel. EU's proposed regulations for crypto are flawed. In: *Financial Times*, 17. 5. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/83dfff31-fb9a-4765-becf-82a52cc7291d>

⁷ VÁVRA, Jan. Krypto pod dozorem ČNB. Bezprecedentní regulace obnažuje svá sporná místa. In: *E15*, 8. 8. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/kryptomeny/krypto-pod-dozaorem-cnb-bezprecedentni-regulace-obnazuje-sva-sporna-mista-1392127>

⁸ FSB Statement on International Regulation and Supervision of Crypto-asset Activities. 11. 7. 2022 [cit. 2022-08-15], dostupné z: <https://www.fsb.org/2022/07/fsb-statement-on-international-regulation-and-supervision-of-crypto-asset-activities/>

⁹ Chystá se globální regulace kryptoměn. První návrh uvidí G20. In: *E15*, 12. 7. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/kryptomeny/krypto-pod-dozaorem-cnb-bezprecedentni-regulace-obnazuje-sva-sporna-mista-1392127>

¹⁰ KREJČÍ, Jaroslav. Souboj federálů. V USA je ve hře dohled nad bitcoinem, kryptoburzami i platformami. In: *E15*, 5. 8. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/byznys/burzy-a-trhy/souboj-federalu-v-usa-je-ve-hre-dohled-nad-bitcoinem-kryptoburzami-i-platformami-1392115>

¹¹ SHUMBA, Camomile, HANDGANAMA, Sandali. UK Crypto Industry Welcomes New Stablecoin Rules, Awaits Guidance. In: *Coindesk* [online], 17. 8. 2022 [cit. 2022-08-17]. Dostupné z: <https://www.coindesk.com/policy/2022/08/17/uk-crypto-industry-welcomes-new-stablecoin-rules-awaits-guidance/>

Pozoruhodným případem přístupu státu ke kryptoměnám je středoamerický Salvádor, kde byl bitcoin v září 2021 přijat jako oficiální platidlo spolu s americkým dolarem, i přes odmítavý postoj Světové banky a varování Mezinárodního měnového fondu před možným destabilizujícím dopadem na státní finance¹². Argumenty prezidenta Nayiba Bukeleho pro přijetí bitcoinu jako paralelního platidla byly především snazší platební styk bez bankovních poplatků a lepší dostupnost bezhotovostních plateb (přes 70 % obyvatel nedisponuje bankovním účtem)¹³. Spuštění systému, zahrnujícího infrastrukturu v podobě mobilní aplikace a sítě bankomatů, umožňujících konverzi mezi oběma měnami, bylo doprovázeno protesty, technickými problémy, nízkým využitím služby¹⁴ (v průběhu prvního týdne byla v bitcoinu provedena 0,0001 % všech domácích transakcí, a to i přes vstupní vklad do bitcoinové peněženky v hodnotě třiceti dolarů). S nesouhlasem odborné veřejnosti i části obyvatel se setkala i emise státního dluhopisu, krytého bitcoinem, který měl původně sloužit k financování plánovaného fondu o objemu jedné miliardy dolarů. Dluhopis s 6,5% výnosem a roční splatností byl zasažen propadem hodnoty bitcoinu o skoro 70 %¹⁵. Agentura Moody's odhaduje ztrátu na 57 milionu dolarů a snížila rating Salvádoru na Caa3.

Regulace kryptoměn patří mezi přední výzvy státních a mezinárodních organizací ve vztahu k odvětví, které bylo doposud regulováno pouze dílčím způsobem. Příklad České lidové republiky poukazuje na skutečnost, že plošný zákaz v tomto případě nedosahuje požadovaného cíle, a podtrhuje tak význam právních norem beroucích v potaz celé spektrum funkce kryptoměn a odvozených digitálních aktiv, jak kvůli prevenci trestné činnosti, tak kvůli ochraně investorů. Dostatečně transparentní, srozumitelná a současně uměřeně restriktivní zákonná úprava má potenciál otevřít trh s kryptoaktivy širší veřejnosti a bezesporu bude patřit mezi přední otázky mezinárodního finančního práva i v budoucnosti.

¹² El Salvador's dangerous gamble on bitcoin. In: *Financial Times*, 8. 9. 2021 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c257a925-c864-4495-9149-d8956d786310>

¹³ NETT, Gillian. The supposed method in El Salvador's crypto madness. In: *Financial Times*, 28. 5. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e4d6979d-3c17-4ab0-a1d4-5eb56f217bc4>

¹⁴ MURRAY, Christine. Salvadorans give bitcoin lukewarm welcome. In: *Financial Times*, 11. 9. 2021 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/842415ec-06cb-437b-932f-f868d4f55fc4>

¹⁵ POLINA, Scott Chi, OLIVER, Joshua. Crypto industry braced for fallout after weekend meltdown. In: *Financial Times*, 28. 5. 2022 [cit. 2022-08-16]. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/0d5062a5-65c5-400a-98f4-f77492a47b75>

Daně

Enrique Sánchez de Castro Martín-Luengo

Application of the Spanish GAAR to a cross-border financing structure implemented by a multinational group through a Netherlands entity

Užití španělských obecných pravidel proti zneužívání daňového režimu (GAAR) ve vztahu k mezinárodním finančním strukturám realizovaným nadnárodní skupinou prostřednictvím nizozemské společnosti

European taxation, Vol. 62, (2022) No. 5, p. 194-200

Autor předkládá případ, ve kterém byla španělská obecná pravidla proti zneužívání daňového režimu (GAAR) aplikována na mezinárodní finanční strukturu zavedenou nadnárodní skupinou z USA prostřednictvím začlenění nizozemské společnosti. Daňová kontrola zjišťovala, zda byla srážková daň vztahující se k úrokům ze španělských zdrojů placených holandskému věřiteli španělským dlužníkem správně odvedena (dle zákona o dani z příjmů nerezidentů). V článku jsou přiblíženy výsledky daňové kontroly zainteresované španělské společnosti a kritická reakce na přístup a závěry k použití GAAR. - Poznámky.

John W. Mpoha

Article 12B of the UN Model (2021) : a simplified solution for developing countries to tax income from the digital economy?

Článek 12B vzorové smlouvy OSN (2021) : zjednodušené řešení pro rozvojové země jak daniť příjmy z digitální ekonomiky?

Bulletin for international taxation, Vol. 76, (2022) No. 5, p. 228-240

Autor se v příspěvku zabývá otázkou, zda by článek 12B vzorové smlouvy OSN (UN Model Double Taxation Convention between Developed and Developing Countries) mohl pomoci s daněním příjmů z digitální ekonomiky v rozvojových zemích. Nejprve je definován pojem "digitální ekonomika", následně jsou představeny její znaky (závislost na nehmotných aktivech, jež je obtížné ocenit; urychlení prostřednictvím informačních a komunikačních technologií; význam uživatelských dat) a problémy spojené s jejím zdaněním (eroze daňového základu, oslabení významu limitu pro stále provozovny dle smluv OECD a OSN, obtížné posouzení typu příjmů či existence dvojího nezdanění). Dále je shrnut obsah článku 12B - z různých důvodů prezentovaných v článku spíše převažují slabé stránky tohoto článku nad silnými. - Poznámky.

Dajo Sanning

Blockchain im Betrieb - BMF veröffentlicht Schreiben zur Ertragsbesteuerung von virtuellen Währungen und Krypto-Token

Blockchain v podniku – Spolkové ministerstvo financí zveřejňuje přípis o zdanění příjmů z virtuálních měn a krypto tokenů

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 23-24, S. 1409-1413

O virtuálních měnách, kryptoměnách a NFT mluví všichni. Již dávno je jako třídu aktiv uznávají také společnosti a institucionální investoři. Nedávno zveřejněný přípis německého Spolkového ministerstva financí (BMF) konečně objasňuje pohled daňových úřadů na tyto investiční předměty. Přípis BMF i předchozí diskuse v daňové literatuře se však dosud týkaly především soukromých investorů. V článku je naopak uvedena výchozí klasifikace pro firmy a podnikatelské investory. - Poznámky.

Bradley Zebert

Comparison of the substantive aspects of impermissible tax arrangements in South Africa's general anti-avoidance rule and the Principal Purpose Test in the OECD Model (2017)

Srovnání zásadních aspektů nepřipustných daňových schémat podle jihoafrického všeobecného pravidla proti vyhýbání se daňovým povinnostem a testu hlavního účelu vzorové smlouvy OECD z r. 2017

Bulletin for international taxation, Vol. 76, (2022) No. 5, p. 241-260

Autor se v příspěvku zabývá tzv. testem hlavního účelu (principal purpose test, PPT) ve vzorové smlouvě OECD a jihoafrickým všeobecným pravidlem proti zneužívání daňových předpisů (GAAR).

Oba tyto nástroje mají potlačit škodlivou daňovou optimalizaci (vyhýbání se daňovým povinnostem, tax avoidance). GAAR může podle autora pomoci soudům při interpretaci některých nejasných ustanovení PPT. - Poznámky.

Javier Garcia-Bernardo, Petr Janský, Thomas Torslov

Decomposing multinational corporations' declining effective tax rates

Rozložení klesajících efektivních daňových sazeb nadnárodních společností

IMF Economic Review, Vol. 70, (2022) No. 2, p. 338-381

Autoři zkoumají mechanismy, které stojí za pozorovaným poklesem efektivních daňových sazeb nadnárodních společností. Pomocí vlastní metodiky rozložili pozorovaný pokles efektivních daňových sazeb nadnárodních korporací (MNC) na několik složek se zaměřením na roli daňových rájů. Výsledky odhalují, že MNCs v USA profitovaly především ze snížení domácího daňového základu, které lze z větší části vysvětlit sektorovými změnami, zatímco zákonná sazba zůstala konstantní. Ukazují také, že MNCs v EU měly prospěch především z poklesu domácích zákonných sazeb, a pozorují podobné vzorce napříč domovskými zeměmi EU, hostitelským státem i sektory. Studie ukazuje, že i když jsou daňové ráje důležité, pokles efektivních daňových sazeb může být ovlivněn jinými vlivy - strategickými vedlejšími účinky daňové konkurence. - Poznámky.

Walter Niermann

Die neue Energiepreispauschale

Nová paušální částka pro zmírnění dopadů cen energie

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 29, S. 1664-1666

Zákon o daňových úlevách na rok 2022 zavedl v Německu mimo jiné výplatu jednorázového paušálu na ceny energií ve výši 300 euro. Jeho cílem je finančně ulevit domácnostem od prudkého nárůstu cen energií. Článek představuje zásadní nový předpis v souvislostech a ukazuje možná řešení sporných otázek, které jsou již nyní zřejmé. - Poznámky. -- Shrnutí viz s. M8.

Michael Stahlschmidt

Die Pandemiefolgen abfedern : Corona-Steuerhilfegesetz

Zmírnit dopady pandemie : zákon o daňové pomoci v době koronaviru

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 132 (12.7.2022), S. 32

Německo připravuje v pořadí čtvrtý kompenzační balíček pro zmírnění ekonomických dopadů koronaviru. Realizován bude prostřednictvím daňových úlev, investičních pobídek a prodloužení termínu pro zpětný převod ztrát do konce r. 2023. Souběžně budou pokračovat prodloužené lhůty pro odvod daní z příjmů a zvláštní homeoffice paušál.

Sven Nieuweboer

Digital services taxes: are they discriminatory in the context of the fundamental freedoms?

Jsou daně z digitálních služeb z pohledu základních svobod diskriminační?

European taxation, Vol. 62, (2022) No. 5, p. 201-208

V r. 2018 představila Evropská komise návrh na zavedení daně z digitálních služeb (digital services tax, DST). Vzhledem k tomu, že řada členských států již implementovala do svých daňových systémů jednostranné DST, návrh evropské digitální daně nebyl úspěšný. Příspěvek nejprve osvětluje, proč byla digitální daň vytvořena, analyzuje jednotlivé znaky DST a dále zvažuje, zda může být tento typ daně z pohledu základních svobod diskriminační. Tuto otázku řeší zejména v souvislosti s judikaturou SDEU v případě Vodafone (C-75/18) a v případě Tesco (C-323/18). Rozhodnutí se týkala maďarského zvláštního zdanění čistého obrátu v maloobchodu a u telekomunikační činnosti. Autor zdůrazňuje, že i v případě, kdy soud rozhodne o diskriminačním charakteru uvalené daně, může být tato daň oprávněná. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Erste Rufe nach einer Fristverlängerung : Grundsteuer

První hlasy volají po prodloužení lhůty : daň z nemovitostí

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 137 (19.7.2022), S. 7

Termín podání prohlášení k výměru pozemkové daně, původně stanovený na 31. října 2022, bude pravděpodobně odsunut kvůli technickým potížím. Německý spolkové finanční úřady musí vyhodnotit

přes 36 milionů jednotek, neboť současné nové vyměřování nahrazuje základní hodnoty z r. 1936 a 1964. Původní harmonogram počítá s dokončením výměry základu do konce r. 2024 a s platností od r. 2025.

Anna Schultzová, Jaroslava Šepeřová, Marcela Rabatinová, Juraj Válek

Identifikácia potenciálne nezodpovedného správania sa spoločností voči správcovi dane

Politická ekonomie, Sv. 70, (2022) č. 3, s. 341-360

Článek se zaměřuje na identifikaci relevantních faktorů a posouzení jejich vlivu na odhad pravděpodobnosti nezodpovědného chování společností vůči správci daně v jednotlivých hospodářských odvětvích na Slovensku. Autoři pomocí statistických metod a postupů identifikují znaky daňových subjektů, které by mohly správce daně předem upozornit na potenciální nezákonnou činnost, dále vytvářejí predikční modely pro každé z 15 zkoumaných odvětví (s daty za období 2015-2018). Poukazují také na skutečnost, že účetní závěrka jako zdroj informací potřebných k vyčíslení daňové povinnosti pomáhá správci daně k odhalení subjektů podezřelých z podvodného jednání. Vytvořené predikční modely mají potenciál využití v preventivní činnosti správce daně.

Joao Ochoa

Implementation of the EU Anti-tax avoidance directive (2016/1164) in Portugal

Transpozice evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (2016/1164) v Portugalsku

European taxation, Vol. 62, (2022) No. 5, p. 209-218

Autor rozebírá transpozici evropské směrnice proti vyhýbání se daňovým povinnostem (ATAD, č. 2016/1164/EU) ve znění novelizovaném směrnicí ATAD 2 (č. 2017/952/EU) v Portugalsku. Ustanovení směrnice zakládají minimální úroveň ochrany základu daně z příjmů právnických osob v členských státech EU. Článek popisuje implementaci jednotlivých opatření (omezení odpočitatelnosti úroků, resp. nadměrných výpůjčních výdajů, exit taxation, obecné pravidlo proti zneužívání daňového režimu, pravidla pro ovládané zahraniční společnosti a pro hybridní nesoulady). Dále přibližuje znaky pravidel proti vyhýbání se daním, která již v portugalském právu existovala před implementací směrnice ATAD, a komentuje hlavní změny vyplývající ze směrnice. - Poznámky.

Paolo Arginelli and Mario Tenore

Key decision of the Italian Supreme Court on the relationship between the concepts of beneficial ownership and abuse of tax treaties

Klíčové rozhodnutí italského Nejvyššího soudu týkající se vztahu mezi koncepty skutečného vlastnictví a zneužívání daňových smluv

Bulletin for international taxation, Vol. 76, (2022) No. 5, p. 261-268

Autoři v příspěvku rozebírají důsledky rozhodnutí italského Nejvyššího soudu č. 17746 z 22.6.2021, ve kterém se soud zabýval skutečným vlastnictvím a jeho vztahem ke zneužívání daňových smluv. Nejprve jsou představeny okolnosti případu: týkal se autorských poplatků - royalties - a jejich vyplacení italským podnikem firmě sídlící pro daňové účely v Nizozemí, přičemž nizozemská firma neměla v Itálii stálou provozovnu. Platba měla podle příslušné dohody o zamezení dvojího zdanění uzavřené mezi Itálií a Nizozemím podléhat 5% srážkové dani. Podle italského daňového úřadu se však na případ měla vztahovat 30% sazba kvůli tomu, že nizozemská firma nebyla skutečným vlastníkem. V článku jsou dále popsána rozhodnutí soudů nižší instance i samotné rozhodnutí Nejvyššího soudu (včetně jeho interpretace pojmu "skutečné vlastnictví") a je diskutována souvislost mezi konceptem "skutečného vlastnictví" a bojem proti škodlivé daňové optimalizaci (tax avoidance) i otázka toho, kdo nese důkazní břemeno. - Poznámky.

Alastair Thomas

Reassessing the regressivity of the VAT

Přehodnocení regresivity DPH

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 1, p. 23-28

Studie na základě daňových mikrosimulačních modelů s daty 27 vyspělých států přehodnocuje závěr, že daň z přidané hodnoty má regresivní charakter. Autor argumentuje, že měření daňového zatížení ve vztahu k výdajům může poskytnout spolehlivější pohled na distribuční účinek DPH. Na základě tohoto měření se DPH ve většině zkoumaných států OECD jeví jako zhruba proporcionální nebo lehce progresivní. Nicméně výsledky pro malou skupinu zemí ukazují, že systém DPH se širokou daňovou

základnou a pouze několika výjimkami či sníženými sazbami dokáže vytvořit malou míru daňové regresivity. Výsledky také naznačují, že zhruba proporcionální DPH může mít i tak významný dopad na rovnost z pohledu chudých domácností. - Poznámky.

Vít Křivánek

Soud zjednodušil uplatnění odpočtu DPH

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 6, s. 54-57

Článek se zaměřuje na jednu z podmínek pro nárok na odpočet DPH, jejíž problematika se dostala k posouzení Nejvyšším správním soudem. Je jí prokázání tzv. deklarovaného dodavatele (osoby uvedené na daňovém dokladu) plátcem DPH. Autor přibližuje případ společnosti Kemwater ProChemie, který i díky podanému vyjádření SDEU významně posunul vnímání podmínky deklarovaného dodavatele v kontextu uplatňování nároku na odpočet DPH. Shrnuje závěry SDEU v uvedené kauze a dovozuje, že správce daně ztratil schopnost doměřovat podnikatelům DPH z přijatého plnění tam, kde je z podstaty věci zřejmé, že na straně dodavatele stál jiný plátec DPH. -- Více k rozsudku ve věci Kemwater a deklarovanému dodavateli viz Daně a právo v praxi č. 7-8/2022, s. 51-54.

Peter Wise, Barney Jopson

Spain set to raise €7bn from banks and utilities with windfall tax "for workers"

Španělsko chce "pro pracující" získat 7 miliard eur od bank a energetických společností pomocí mimořádné daně

Financial Times, Vol. 2022, No. 41065 (13.7.2022), p. 1

Španělsko je největší zemí eurozóny, která zavedla mimořádnou daň (windfall tax) pro banky a energetické společnosti. To je důkazem, že evropské vlády hledají finanční prostředky pro snížení zátěže obyvatel způsobené prudkým růstem spotřebitelských cen. Krok premiéra Pedra Sancheze, omezující zisky bank z rostoucích úrokových sazeb, vyvolal pokles cen akcií španělských bank. Akcie CaixaBank, Bankinter a Sabadell se propadly o přibližně 10 %, zatímco akcie Santander a BBVA, dvou největších bank v zemi podle tržní kapitalizace, klesly o téměř 4 %. Dočasné zdanění bank a energetických společností je platné pro r. 2023 a 2024.

Petra Eckl and Felix Schill

The corporate tax option for partnerships

Možnost pro osobní obchodní společnosti zvolit si režim zdanění jako kapitálové společnosti

European taxation, Vol. 62, (2022) No. 5, p. 187-193

Autoři komentují nové ustanovení, jež umožňuje od r. 2022 německým osobním obchodním společnostem zvolit si model zdanění obdobný jako u kapitálových společností, a představují přípis Spolkového ministerstva financí z listopadu 2021 týkající se výkladu této možnosti. Volba způsobu zdanění daní z příjmů právnických osob může být zajímavá zejména pro velké rodinné osobní společnosti zaměřující se na dlouhodobě daňově efektivní vlastní financování. - Poznámky.

Anissa Dakhli

The impact of ownership structure on corporate tax avoidance with corporate social responsibility as mediating variable

Vliv vlastnické struktury na vyhýbání se korporátní dani se společenskou odpovědností firem jako zprostředkující veličinou

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 836-852

V článku je analyzován přímý a nepřímý vztah mezi vlastnickou strukturou firmy a škodlivou daňovou optimalizací. Použita byla data o francouzských podnicích kótovaných na burze v letech 2017-2018. Institucionální vlastnictví (institutional ownership), tj. situace, kdy je určitá část akcií podniku vlastněna fondy, pojišťovny či investičními společnostmi, snižuje pravděpodobnost škodlivé daňové optimalizace. Vztah mezi institucionálním vlastnictvím a vyhýbáním se daňovým povinnostem ovlivňuje i společenská odpovědnost firem. - Poznámky.

Brian J. Arnold

The ordering of residence and source country taxes and the OECD Pillar Two global minimum tax
Pořadí státu rezidence a státu zdroje příjmů při zdanění a globální minimální daň podle druhého pilíře pravidel OECD

Bulletin for international taxation, Vol. 76, (2022) No. 5, p. 218-227

Autor se v souvislosti s novým dvoupilířovým principem zdanění nadnárodních společností dle OECD zabývá tím, zda je uvalení minimální efektivní daně v souladu s obecně platným principem mezinárodního zdanění, podle kterého by měla při zdanění příjmu mít přednost země, kde je příjem generován (source country), před zemí, kde sídlí daňový plátc (residence country). Podle autora jsou daně, které upravuje dvoupilířový model, v souladu s tímto principem (jedná se o tzv. dorovnávací daň podle pravidel IIR a UTPR). Výklad je podpořen konkrétními příklady (různými situacemi, které mohou v praxi nastat). - Poznámky.

Arun Advani

Who does and doesn't pay taxes?

Kdo platí daně a kdo ne?

Fiscal studies, Vol. 43, (2022) No. 1, p. 5-22

Autor na datech z kontrol daňových přiznání ve Velké Británii zjišťuje, jaké typy jednotlivců s největší pravděpodobností neplní daňovou povinnost. Nejprve rozebírá problematiku daňové mezery ve Velké Británii a její výši u daně z příjmů fyzických osob, následně představuje britský systém samovyměření daně z příjmů. Zjišťuje, že právě skupina daňových poplatníků zpracovávající samovyměření daně vytváří největší daňovou mezeru. Nedodržování daňových předpisů je relativně běžné, až třetina poplatníků odvádí daně v nedostatečné výši; zatímco polovinu celkového objemu nevykázaných příjmů mají na svědomí pouze 2 % poplatníků. Tvorba daňového přiznání třetí osobou snižuje pravděpodobnost daňových úniků. Nicméně dodržování daňových povinností je významně odvislé od charakteristik jednotlivce, úniků se dopouštějí častěji muži a mladší lidé. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 30, (2022) č. 9

Vznik a uplatnění daňové ztráty u fyzické osoby (s. 3-10); Rozdíly při vyplácení cestovních náhrad mezi veřejnou a soukromou sférou (s. 11-15); Uplatnění daňových odpisů při pronájmu zděděné a darované nemovitosti (s. 16-21); DPH při dodání knih, novin a časopisů (s. 22-27); Podmínkou odpočtu DPH je také prokázání přijetí zboží - prověřeno soudem - dokončení článku z č. 6/2022 (s. 28-31); Judikatura v daňové praxi - rozsudek SDEU ve věci C-218/21, který se zabýval sazbou DPH u služeb renovace a opravy výtahů v obytných domech (s. 32-34); Dovolená v souvislostech zdravotního pojištění (s. 35-40); Poradenský servis - dotazy čtenářů (s. 41-44).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2022, č. 14

Nedobytná pohledávka ve vazbě na DPH (s. 1-5); Školné dítěte jako zaměstnanecký benefit - dotazy a odpovědi (s. 5); Zdravotní pojištění - OSVČ v České republice a v Evropské unii (s. 6-8).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2022, č. 15-16

Autorské honoráře a jejich zdanění (s. 1-4); Zajišťování správy domu a zdravotní pojištění (s. 5-7); Software - technické zhodnocení - dotazy a odpovědi (s. 8-9); Letní prázdniny a jejich daňová specifika - příjmy z brigád, přívídělek v zahraničí, příspěvek na rekreaci zaměstnance (s. 10-13); Změna v kontrolním hlášení na základě ukončené daňové kontroly - dotazy a odpovědi (s. 13-14).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH

Sv. 2022, č. 14

Aktuální informace z oblasti DPH za 1. pololetí 2022 (s. 1-2); Určení místa plnění pro účely DPH - 5. část - místo plnění při poskytnutí služby, při přepravě osob, při poskytnutí stravovací služby, při nájmu dopravního prostředku (s. 3-6); DPH u PHM pro soukromé účely - dotazy a odpovědi (s. 5); DUZP u služeb poskytovaných po určité období - dotazy a odpovědi (s. 7).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2022, č. 15**

Nedobytná pohledávka ve vazbě na DPH - 1. část: oprava základu daně u věřitele, kdy opravu nelze provést, lhůta pro provedení opravy základu daně a její výše, dodatečná oprava a zrušení opravy (s. 1-4); Určení místa plnění pro účely DPH - 6. část: místo plnění při poskytnutí služby (ostatní pravidla), elektronicky poskytované služby, místo plnění u TBE služeb poskytovaných osobě nepovinné k dani, zvláštní situace při stanovení místa plnění (s. 5-7); Odvod DPH z odměn vyplácených přednášejícím - dotazy a odpovědi (s. 8).

Účetnictví**Sv. 2022, č. 7**

"Věděl nebo vědět měl a mohl" aneb Jsme povinni zjistit daňový podvod a zabránit mu? 1. část (s. 38-43); Daňové odpisy a hospodářský rok (s. 44-47); Vláda bude podporovat částečné pracovní úvazky (s. 51-53).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Oded Galor ; rozhovor vedl Julian Heissler

"Es gibt keinen Abstieg des Westens"**"Západ není na sestupu"**

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 28, S. 40-41

Proč jsou některé národy úspěšné a proč jiné zaostávají? Rozhovor s ekonomem O. Galorem, který sleduje historické zdroje prosperity a nerovnosti a dochází k závěru, že různorodé společnosti jsou silnější než homogenní.

by Yaqing Xiao, Hongjun Yan, and Jinfan Zhang

A global version of Samuelson's dictum**Globální verze Samuelsonova tvrzení**

The American Economic Review, Vol. 4, (2022) No. 2 (Insights), p. 239-253

Autoři v příspěvku pracují s upraveným tvrzením známého ekonoma P. A. Samuelsona o informační efektivitě akciových trhů na makro- a mikroúrovni, kdy na makroúrovni jsou podle Samuelsona trhy zatíženy vyšší informační neefektivitou. Dané tvrzení vztahují na celosvětovou úroveň a úroveň jedné země a dále zkoumají schopnost tzv. "rozpětí swapů úvěrového selhání na státní dluhopisy" (sovereign CDS spreads) predikovat vývoj různých ekonomických ukazatelů. - Poznámky.

Saroj Bhattacharai and Christopher J. Neely

An analysis of the literature on international unconventional monetary policy**Analýza literatury o nekonvenční měnové politice ve světě**

The Journal of economic literature, Vol. 60, (2022) No. 2, p. 527-597

V důsledku světové finanční krize v letech 2007-2009 se vyspělé státy uchýlily k nekonvenčním opatřením měnové politiky: k výraznému snížení úrokových sazeb a masivním "injekcím" likvidity v podobě kvantitativního uvolňování. Rozsáhlý článek shrnuje (i s pomocí různých modelů) závěry studií k tématu účinnosti nekonvenční měnové politiky a podmínek jejího používání. - Poznámky.

Judith Henke

Das Genderproblem der VWL**Genderový problém v ekonomii**

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 29, S. 38-39

Ženy jsou stále nedostatečně zastoupeny ve vedoucích pozicích v ekonomii. Nestojí za tím jen rodinné důvody. Studie ukazují na strukturální znevýhodnění v některých oblastech ekonomického výzkumu a výuky. Článek se zabývá otázkami, proč je kariéra žen často přerušena a co nízký podíl profesorek ekonomie znamená pro výzkum.

By David Card

Design-based research in empirical microeconomics

Výzkum založený na designu v empirické mikroekonomii

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 6, p. 1773-1781

David Card, nositel Nobelovy ceny za ekonomii pro rok 2021, v upravené verzi příspěvku proneseného v souvislosti s udělením Nobelovy ceny popisuje vývoj v oblasti tzv. výzkumu založeného na designu u ekonomie práce v 80. a 90. letech 20. století. Uvádí problémy řešené v tehdejších studiích, používané metody i nedostatky některých studií. V závěru autor argumentuje, proč je výzkum založený na designu (design-based research) podle jeho názoru stále potřeba. - Poznámky.

By Veronica Guerrieri, Guido Lorenzoni, Ludwig Straub, and Iván Werning

Macroeconomic implications of COVID-19 : can negative supply shocks cause demand shortages?

Makroekonomické dopady pandemie covid-19 : mohou negativní nabídkové šoky způsobit nedostatek poptávky?

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 5, p. 1437-1474

Autoři v příspěvku s ohledem na šok způsobený pandemií covid-19 zkoumají situaci, kdy negativní nabídkový šok v jednom sektoru způsobí ztráty příjmu a pokles agregátní poptávky tak velký, že celkový produkt ekonomiky klesne pod svůj potenciál. Situaci označují autoři jako "keynesiánský nabídkový šok". Šok tohoto typu je podle autorů pravděpodobný u nízké elasticity substituce mezi ekonomickými sektory, v případě vysoké mezikasové elasticity substituce a neúplných trhů. Nástroje fiskální politiky jsou u tohoto typu šoku méně účinné, z důvodů podrobněji vysvětlených ve studii jsou však stále žádoucí. - Poznámky. -- K dopadům pandemie covid-19 na hospodářskou aktivitu viz další dva články (s. 1397-1436 a s. 1475-1521), mj. i na počest zesnulého E. Farhiho, který se tématem také zabýval a jenž je spoluautorem jednoho z článků (více viz úvodník na s. 1395-1396).

Tao Yin, Yiming Wang

Nonlinear analysis and prediction of bitcoin return's volatility

Nelineární analýza a predikce volatility výnosů bitcoinu

E+M Ekonomie a Management = Economics and Management, Vol. 25, (2022) No. 2, p. 102-117

Autoři se věnují vytvoření vhodného predikčního modelu k pozorování denní volatility výnosů bitcoinu od 27. června 2013 do 7. listopadu 2019 se zaměřením na odstranění chybných specifikací předpovědního modelu. Studium vlastností multifraktálů a chaotických systémů v nelineárních dynamických systémech je velmi důležité s ohledem na jejich předvídatelnost. Naměřené hodnoty ukazují, že volatilita bitcoinu má skutečně krátkodobou předvídatelnost. Výsledky naznačují, že použité modely mají dobrý predikční účinek, a to na základě srovnání těchto modelů s existujícími modely umělých neuronových sítí (ANN). Současně se autorům podařilo získat parametry a více informací o trhu, které by mohly být vodítkem pro finanční praxi. Uvedené poznatky mají význam pro investory (zejména pro investory do kvantitativního obchodování) i pro účinný dohled nad finančními institucemi ze strany státu.

Pavel Sirůček, Tomáš Pavelka

Nositelé Nobelovy ceny za ekonomii pro rok 2021

Politická ekonomie, Sv. 70, (2022) č. 3, s. 383-392

Informace o udělení tzv. Nobelovy ceny za ekonomii pro r. 2021 ekonomům D. E. Cardovi, J. D. Angristovi a G. W. Imbensovi. Ocenění zdůrazňuje přínos nových poznatků o trzích práce, obohacení příčinných vztahů pomocí přirozených experimentů a dalších posunů ekonomického experimentování. Všichni tři laureáti provádějí empirické výzkumy trhu práce, včetně vztahů mezi mzdou a nezaměstnaností, přičemž k nejvlivnějším náleží Cardovo zkoumání minimální mzdy. Článek shrnuje profesní životopis i hlavní oblasti výzkumu letošních oceněných ekonomů a přináší přehled jejich hlavní publikační činnosti.

Trevon D. Logan and Samuel L. Myers Jr.

Symposium: race and economic literature : introduction

Sympóziu: rasismus a ekonomická literatura : úvod

The Journal of economic literature, Vol. 60, (2022) No. 2, p. 375-376

Dle sdělení Americké ekonomické asociace z června 2020 dochází v oboru k diskriminaci odborníků afroamerického původu. Článek uvozuje tematickou sekci čísla týkající se "ekonomie stratifikace" (stratification economics) a obsahy jednotlivých článků. Dané články zároveň odrážejí témata, kterými se ekonomové afroamerického etnika ve výzkumu zabývají a která někdy bývají mainstreamem opomíjena, což lze doložit i prostřednictvím bibliometrických ukazatelů. -- Další příspěvky k tématu viz s. 377-527.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Paschal Donohoe ; rozhovor vedl Carsten Volkery

"Die Euro-Zone ist widerstandsfähig genug"

"Eurozóna je dostatečně schopná vzdorovat"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 133 (13.7.2022), S. 5

Rozhovor s předsedou euroskupiny, irským ministrem financí Paschalem Donohoem. V krátkém interview komentuje oslabení eura vůči dolaru, riziko fragmentace eurozóny vlivem různého zadlužení a nákladů na obsluhu dluhu členských zemí, náklady na financování evropského fondu obnovy Ukrajiny a reformu Paktu stability a růstu.

I. Narat, F. Wiebe

"Die Fed bremst zu stark"

"Fed brzdí příliš silně"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 126 (4.7.2022), S. 1, 4

Fed v průběhu letošního roku již potřetí zvýšil úrokovou sazbu na 1,75 % v rámci redukce inflace, nicméně potenciálně příliš rychlé tempo může poškodit ekonomiku a vyvolat deflaci. Obavy z příliš razantního postupu centrální banky odráží indexy JP Morgan a Dax, které zaznamenaly skokový propad. -- Viz také související rozhovor s J. Ehrhardtem na s. 4-5.

Markus Brunnermeier ; Jan Mallien

"Die Notenbanken müssen jetzt die Rute rausholen"

"Centrální banky teď musí vytáhnout bič"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 134 (14.7.2022), S. 28-29

Rozhovor s profesorem ekonomie M. Brunnermeierem z Princeton University, který se zaměřuje na roli Evropské centrální banky v současné situaci oslabení eura zvýšenou inflací. Blíže se věnuje riziku nízkých úrokových sazeb v zemích s vyšší inflací, riziku spekulacních investic do státních dluhopisů členských zemí, jejichž inflace převyšuje úrokovou míru, a nutnosti přísnější politiky ECB.

A tale of three cities : financial centres

Příběh tří měst : finanční centra

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9303, p. 57-58

Šanghaj, Hongkong a Singapur spolu soupeří o pozici globálního finančního centra v Asii. Pozice Hongkongu jako třetího globálního finančního "hubu" po New Yorku a Londýnu postupně slábne, slibně naopak vypadá pozice Singapuru. Vývoj do budoucna ovlivní tři aspekty - zda je město využíváno jako základna pro místní a celosvětové podnikání; zda je v něm spravován majetek vydělaný jinde; a jaká je velikost tamního kapitálového trhu. Hongkong zatím představuje vstupní bránu při investování v Číně, ale je sporné, zda bude do budoucna schopný přitáhnout nové podniky. -- Viz i příspěvek "A new order in Asia: global financial centres" na s. 11-12.

Aiming high**Mířit vysoko**

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9306, p. 66

Poslední příspěvek ze série článků o centrálním bankovníctví se zamýšlí nad tím, zda je dvouprocentní inflační cíl nastaven ve vyspělých zemích vhodně a zda by nebylo výhodnější jej zvýšit. Jako první stanovila inflační cíl na úrovni 2 % novozélandská centrální banka v prosinci r. 1989. Úroveň 2 % byla zvolena spíše souhrou okolností, nevyplynula tedy z odborných analýz. Pokud by vyspělé země inflační cíl zvýšily, mohly by se tak vyhnout dlouhodobému problému posledního desetiletí - příliš nízké inflaci. Škodlivá totiž není jen inflace, ale i deflace. Existují argumenty ve prospěch i v neprospěch zvýšení cíle. Zvýšením cíle by se centrální banky mohly vyhnout omezením měnové politiky (nulová hranice úrokových sazeb) a nutnosti aplikovat nekonvenční nástroje měnové politiky. Zároveň by však tímto krokem instituce porušily svůj 30 let starý závazek, což by mohlo nepříznivě ovlivnit inflační očekávání.

Zbyněk Revenda, Markéta Arltová

Akcie, zlato a inflace : vztahy a souvislosti v posledních 25 letech

Politická ekonomie, Sv. 70, (2022) č. 3, s. 288-311

Článek přináší analýzu možných vzájemných vztahů mezi vývojem spotřebitelských cen, vývojem cen zlata jako jednoho z významných investičních aktiv a vývojem ukazatele charakterizujícího tržní ceny reprezentativních akciových titulů na kapitálovém trhu v USA v letech 1996-2020. Autoři zjišťují, zda mezi cenovým vývojem obecně a vývojem tržních cen akcií a zlata existují užší vazby. Nejprve shrnují vývoj významu zlata v peněžních systémech a potenciál zlata jako uchovatele hodnoty. Následně za pomoci kointegrační analýzy časových řad analyzují vzájemné vztahy růstu cenových indexů, cen akciových nástrojů a cen zlata. Zjištěné výsledky identifikují dlouhodobý stabilní vliv indexu S&P 500 a CPI na vývoj ceny zlata. Ta při zvýšení hodnoty indexu S&P 500 klesá, a naopak na zvýšení spotřebitelských cen reaguje růstem. - Poznámky.

Polina Ivanova

Bullish Russian central bank in surprise monetary easing after inflation declines**Ruská centrální banka překvapivě uvolnila měnovou politiku po poklesu inflace**

Financial Times, Vol. 2022, No. 41074 (23.7.2022), p. 13

Ruská centrální banka překvapivě snížila úrokové sazby a reagovala tak na zpomalení inflace a zlepšení prognózy HDP. Rozhodnutí snížit sazby na 8 % z červnových 9,5 % naznačuje důvěru centrální banky, že Rusko zvládá západní ekonomické sankce uvalené kvůli invazi na Ukrajinu lépe, než se původně obávala. Banka na konci února po začátku války zvýšila sazby na 20 %, když se stát snažil stabilizovat rubl. Od té doby toto zvýšení postupně ruší a sazby jsou nyní nižší než těsně před invazí.

Nektarios Michail, Demetris Koursaros

Can monetary policy affect bank behaviour? : evidence from bank credit standards**Může měnová politika ovlivnit chování bank? : důkazy z bankovních úvěrových standardů**

CESifo Economic studies, Vol. 68, (2022) No. 2, p. 184-199

Tvůrci makroobezřetnostní politiky musí pochopit faktory, které ovlivňují chování při poskytování úvěrů. Autoři zkoumají, zda má konvenční měnová politika vliv na úvěrové standardy bank prostřednictvím manipulace s úrokovými sazbami. Výsledky potvrzují, že základní úroková sazba má zřejmě pozitivní vztah k úvěrovým standardům, tj. zvýšení úrokových sazeb vede ke zpřísnění standardů. Ukazuje se však, že tento účinek není velký, a hlavně je pravděpodobně převážen přítomností protichůdných faktorů, z nichž nejvýznamnější je soukromá spotřeba. Další makroekonomické faktory, jako je inflace, investice a ceny bydlení, mají také vliv na úvěrové standardy bank. Empirické výsledky z USA naznačují, že úroková sazba sice může zpřísnit chování bank, ale za předpokladu ceteris paribus, což pravděpodobně není reálný scénář. - Poznámka.

Andrea Cünnen, Michael Maisch

Debatte über stärkere Zinserhöhung im Juli

Debata o výraznějším zvýšení úrokových sazeb v červenci

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 130 (8.7.2022), S. 29

Rada Evropské centrální banky na mimořádném zasedání došla ke shodě na nutnosti razantnějšího postupu proti inflaci a domluvila se na zatím nespecifikovaném dalším nástroji, kromě růstu úrokových sazeb o 50 bazických bodů do konce září. ECB čelí kritice kvůli váhavému postupu při změně peněžní politiky.

Anastasiia Mazurchenko, Martin Zelenka, Kateřina Maršíková

Demand for employees' digital skills in the context of Banking 4.0

Poptávka po digitálních dovednostech zaměstnanců v kontextu Bankovníctví 4.0

E+M *Ökonomie und Management = Economics and Management*, Vol. 25, (2022) No. 2, p. 41-58

Autoři analyzují aktuální problematiku digitalizace sektoru finančních služeb a poptávky po digitálních dovednostech zaměstnanců v souvislosti s pandemickou situací covid-19. Článek přináší přehled nejnovějších výzkumných studií z oblasti digitálních kompetencí ve finančním sektoru. Na základě přehledu literatury a analýzy vybraných dat z České republiky poskytuje teoretický rámec digitalizace a jejích hnacích sil ve finančním sektoru, představuje fenomén Bankovníctví 4.0 s ohledem na požadované kompetence a identifikuje nedostatky bránící jejich rychlejšímu a efektivnějšímu rozvoji. Přestože primární data mají omezený rozsah (tj. deset středních a velkých finančních a pojišťovacích společností), poskytují unikátní pohled na situaci v oblasti digitalizace zkoumaného odvětví. Na základě případové studie banky jsou doloženy aktuální vývoj, trendy a překážky s cílem zdůraznit rostoucí vliv digitálních technologií.

A. Dörner, J. Mallien, C. Volkery, U. Sommer

Der Euro bricht ein

Euro se propadá

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 133 (13.7.2022), S. 1, 4-5

Kurz společné evropské měny se poprvé za její historii propadl na hodnotu amerického dolaru. Článek se blíže zabývá dopadem slabšího kurzu eura na mezinárodní obchod, riziko importované inflace, na snížení zájmu investorů a dále dopady v souvislosti se zvýšenou inflací.

Bert Rürup

Die (un)heimlichen Kosten der Zinswende

Hrozivá cena změny úrokových sazeb

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 125 (1.7.2022), S. 12

Komentář k rozhodnutí Evropské centrální banky zvýšit úrokové sazby. Zabývá se načasováním zvýšení sazeb, jejich dopady, různou měrou podpory napříč eurozónou a porovnává kroky Maria Draghiho a Christine Lagardeové.

A. Dörner, M. Müller

Die dunkle Seite der NFT-Welt

Temná strana světa NFT

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 118 (22.6.2022), S. 28-29

Pohled na aktuální stav trhu s NFT (nezaměnitelnými tokeny), s důrazem na uživatelská a bezpečnostní rizika. Autoři rekapituluji změny (zejména skokový propad o 75 % na burze Opensea) na NFT trhu v souvislosti s propadem kryptoměn a jmenují hlavní bezpečnostní rizika a podvodné praktiky (phishingové útoky, wash trades, rug pull, plagiáty). Většina manipulativních technik na hraně zákona spočívá v cílené spekulaci s cenou a spoléhá na naivitu investorů.

A. Cünnen, M. Greive, J. Hildebrand, M. Koch, J. Mallien, J. Münchrath, C. Volkery, F. Wiebe

Die Rückkehr der Euro-Krise

Návrat krize eura

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 120 (24.6.2022), S. 50-56

Obsáhlé shrnutí současné situace evropské měnové unie. Článek rekapituluje srovnání aktuálního stavu s krizí v letech 2008 a 2012, poukazuje na rozdíly v tehdejší a současném bankovním systému

a blíže popisuje nynější lepší připravenost systému i institucí, zejm. vlivem opatření přijatých jak v návaznosti na krizi z let 2008 a 2012, tak kvůli dopadům koronavirové pandemie. Podrobněji se zabývá problematikou rozdělení dluhové zátěže jednotlivých členských států EMU v návaznosti na zvyšování úrokových sazeb Evropskou centrální bankou. Shrnuje problematiku kompetencí ECB, prolínání peněžní a finanční politiky a uvádí je do kontextu s postoji vybraných členských států eurozóny. Článek je doplněn několika samostatnými oddíly, které se věnují situaci ve Francii, Španělsku, Řecku a Itálii.

Disciples of discipline

Učedníci kázně

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9305, p. 66

Americká centrální banka Fed vynechala ve své pravidelné zprávě pro americký Kongres v únoru 2022 podkapitulu o tom, jak vysoké by měly být úrokové sazby dle "pravidel měnové politiky" (monetary-policy rules). Příspěvek se v souvislosti s tím zamýšlí nad pravidly měnové politiky obecně - do jaké míry je žádoucí, aby měly centrální banky "svázané ruce" tím, že budou zvyšovat úrokové sazby vždy podle předem jasně stanovených pravidel. Zmiňováno je v této souvislosti mj. Taylorovo pravidlo, nebo skutečnost, že centrální bankéři často své rozhodování o měnové politice odůvodňují daty o hospodářské situaci, v praxi však někdy data ignorují, v případě, že jsou nepříznivá (případ inflace ve Spojených státech v loňském roce a opožděného zvyšování úrokových sazeb). Pravidla také nejsou plně neutrální (jsou založena na určitých předpokladech a vycházejí z prognóz, ty jsou však zatížené nejistotou). Jedním z možných řešení všech těchto problémů je sledování více různých pravidel zároveň, jak činí např. regionální pobočka Fed v Clevelandu.

Karolína Zábojníková

Domácnosti se snaží zajistit proti inflaci

Statistika & my, Sv. 12, (2022) č. 6, s. 14-15

Bližší pohled na dynamiku vkladů domácností v ČR v několika posledních letech. K prudkému nárůstu meziročního tempa růstu vkladů na 9 % došlo v dubnu 2020 a v dalších měsících dynamika dál posilovala. Od září 2020 až do září 2021 neklesl meziroční přírůstek vkladů pod 10 %. Výrazné zpomalení nárůstu nastalo od května 2021, kdy se plně otevřely obchody a služby. Nárůst vkladů v tomto období byl zcela tažen netermínovanými vklady, objem termínovaných vkladů naopak začal meziročně klesat a propadal se až do října 2021. Od podzimu 2021 je ve vývoji struktury vkladů patrný obrat. Rychle posilující inflace uspíšila navýšení měnověpolitických sazeb a výsledkem byl opětovný nárůst úročení termínovaných vkladů. Celkově se objem vkladů domácností od září 2021 do března 2022 navýšil o 23,8 mld. Kč. Grafy dokládají dlouhodobý vývoj objemu vkladů domácností a průměrné úrokové sazby vybraných typů vkladů.

Martin Arnold, Chris Giles

ECB and BoE follow Fed lead with signal of more hawkish rate rises

ECB a BoE následují Fed a naznačují další jestřábí zvyšování sazeb

Financial Times, Vol. 2022, No. 41071 (20.7.2022), p. 1

Evropská centrální banka a Bank of England zvažují zvýšení úrokových sazeb o půl procentního bodu ve snaze omezit rostoucí inflaci a udržet krok s Federálním rezervním systémem, který přistoupil k agresivnějšímu zvyšování nákladů na půjčky. ECB navrhne zvýšení úrokových sazeb o půl procentního bodu, čímž překoná své vlastní verbální závazky. Po oznámení o zvýšení depozitní sazby z minus 0,5 % na nulu se euro odrazilo od dvacetiletého minima vůči dolaru, během něhož krátce kleslo pod hodnotu dolaru. Takový krok by překonal očekávání většiny ekonomů, neboť centrální banka po svém posledním rozhodnutí na začátku června uvedla, že hodlá zvýšit sazby pouze o 25 bazických bodů.

Martin Arnold

ECB policymakers split on tightening pace

Tvůrci politiky ECB se rozcházejí v názoru na tempo zpřísnování

Financial Times, Vol. 2022, No. 41061 (8.7.2022), p. 4

Někteří bankéři v eurozóně se domnívají, že Evropská centrální banka bude možná muset zvýšit úrokové sazby agresivněji, než se plánovalo. Obavy, že spotřebitelské ceny zůstanou vysoko nad

dvouprocentním inflačním cílem, vedly ECB k tomu, že minulý týden přestala tisknout další peníze na nákupy dluhopisů a na začátku června oznámila plány na první zvýšení sazeb za posledních deset let. Centrální banka uvedla, že hodlá 21. července zvýšit depozitní sazbu o čtvrt procentního bodu na minus 0,25 %, a následně v září zvýšit sazbu ještě více, pokud nedojde k rychlému ochlazení inflace.

Martin Arnold, Sam Fleming

ECB solidarity plan faces political hurdles

Plán solidarity ECB čelí politickým překážkám

Financial Times, Vol. 2022, No. 41060 (7.7.2022), p. 2

Autoři rozebírají dokončení plánu Evropské centrální banky, jak se vyhnout krizi na trhu se státními dluhopisy v souvislosti se zvyšováním sazeb. Prudký nárůst výpůjčních nákladů jihoevropských zemí, zejména Itálie, vedl k divergenci výnosů se severními státy, tzv. fragmentaci. Na mimořádném zasedání se ECB rozhodla urychlit dokončení nástroje proti fragmentaci, který by měl čelit případnému neopodstatněnému výprodeji dluhopisů dané země. Na to reagovali ostražitě ministři financí Německa a Nizozemska, kteří trvají na tom, že ECB nesmí podporovat fiskální liknavost členských států. Ekonomové se obávají, že ECB může být nakonec svázána tolika podmínkami, že jí bude chybět síla potřebná k ovládnutí trhů.

Martin Sandbu

ECB turns the tables on panicky markets and policymakers

ECB obrací pozornost pozornost na panikařící trhy a tvůrce politik

Financial Times, Vol. 2022, No. 41075 (25.7.2022), p. 17

Evropská centrální banka podle autora začala být mnohem tvrdší jak vůči finančním trhům, tak vůči tvůrcům fiskální politiky eurozóny. ECB se dlouho snažila odolávat tlaku na přijetí měnověpolitického kroku a udržovala tak agregátní poptávku. Tím, že se centrální banka eurozóny rozhodla zvýšit úrokové sazby o více než signalizovaného půl procentního bodu a zavést nový program nákupu dluhopisů "Transmission Protection Instrument", změnila současný styl vedení a ukázala důslednější politicko-ekonomický krok. Poselstvím zřejmě je, aby si trhy uvědomily, že ECB nebude váhat s omezením inflace.

Martin Arnold, Amy Kazmin, Ian Johnston

ECB vows to avert debt crisis as it lifts rates for first time since 2011

ECB slibuje odvrátit dluhovou krizi a poprvé od roku 2011 zvyšuje sazby

Financial Times, Vol. 2022, No. 41073 (22.7.2022), p. 1

Evropská centrální banka zvýšila úrokové sazby o půl procentního bodu a zavázala se, že zabrání prudkému růstu výpůjčních nákladů, který by mohl vyvolat dluhovou krizi v eurozóně v souvislosti s politickými nepokoji v Itálii a rezignací premiéra Maria Draghiho. Jedná se o první zvýšení sazeb ECB za více než deset let a o dvojnásobek zvýšení, o kterém banka uvažovala minulý měsíc. Tímto krokem uzavírá osm let záporných úrokových sazeb a zvyšuje depozitní sazbu ECB na nulu. Prezidentka ECB Lagardeová uvedla, že je čas konat, poté, co inflace v eurozóně dosáhla do června rekordní výše 8,6 %, což je více než čtyřnásobek dvouprocentního cíle banky.

Laura Pitel

Erdoğan's unorthodox economic theory yields bitter political fruit

Erdoğanova neortodoxní ekonomická teorie přináší trpké politické ovoce

Financial Times, Vol. 2022, No. 41061 (8.7.2022), p. 3

Turecko už delší dobu bojuje s prudkou inflací způsobenou svérázným přístupem prezidenta. Dalo by se očekávat, že R. T. Erdoğan jako politik, který se připravuje na své znovuzvolení v příštím roce, vezme situaci v zemi v potaz a začne bojovat s inflací, jejíž oficiální míra se blíží 80 %. Erdogan odmítá ekonomickou zásadu, že vyšší výpůjční náklady pomáhají omezit inflaci. V té souvislosti MMF předpovídá, že tempo růstu cen v zemích G20 letos předčí pouze Venezuela, Súdán a Zimbabwe. Mnoho lidí si klade otázku, zda to nebude znamenat prezidentův politický konec. Prezidentské a parlamentní volby jsou naplánovány na červen 2023.

Martin Arnold, Colby Smith

Euro woes revive 'toilet currency' memories

Euro trápí vzpomínky na "záchodovou měnu"

Financial Times, Vol. 2022, No. 41066 (14.7.2022), p. 2

Euro má nyní poprvé od r. 2002 hodnotu pouhého jednoho dolaru, což ožívuje vzpomínky na jeho obtížné začátky, kdy se propadlo tak nízko, že mu obchodníci přezdívali "záchodová měna". Hlavní centrální banky proto tehdy zahájily koordinovanou intervenci, aby vzbudily důvěru v projekt společné měny. Euro, které tvoří pětinu světových devizových rezerv a čtvrtinu světových emisí dluhopisů, již není odsouzeno k zániku. Deutsche Bank však odhaduje, že pokud ceny zůstanou na současné vysoké úrovni, utrpí eurozóna v letošním roce negativní dopad na svou obchodní bilanci ve výši 400 miliard euro. Pokles jednotné měny také zvyšuje inflaci a ceny dovozů a přispívá k rekordnímu nárůstu spotřebitelských cen o 8,6 % v červnu.

Stephen Morris

European banks enter new era of uncertainty

Evropské banky vstupují do nové éry nejistoty

Financial Times, Vol. 2022, No. 41081 (1.8.2022), p. 6

Autor se v článku věnuje vlivu vyšších úrokových sazeb na výnosy bank. V době, kdy centrální banky začaly zvyšovat úrokové sazby, by vlády s nedostatkem peněz mohly věřitele postihnout novými daněmi. ECB zkoumá, jak zabránit tomu, aby banky získaly miliardy eur dodatečných zisků ze systému dotovaných úvěrů ve výši 2,2 bilionu eur. Systém byl spuštěn, aby se zabránilo úvěrové krizi během pandemie. Někteří analytici odhadují, že by věřitelé mohli vydělat dohromady 24 mld. eur tím, že by levný dluh uložili zpět u centrální banky a využili tak současných vyšších sazeb než v době, kdy byly úvěry poskytnuty.

Jan Mallien

EZB konkretisiert Hilfe für Südeuropa

ECB upřesňuje pomoc pro jižní Evropu

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 123 (29.6.2022), S. 26-27

ECB v návaznosti na oznámené zvyšování úrokových sazeb v červenci a září představila koncept programu cíleného nákupu dluhopisů států ohrožených příliš vysokými rendity státních dluhopisů. Systém je kritizován za možné riziko překročení balanční role ECB, jednotlivé členské státy mohou mít nižší motivaci k vlastní vyrovnané rozpočtové politice. Předmětem debaty jsou hranice míry pomoci ve vztahu k udržení stability společné měny.

Andreas Kröner

EZB kritisiert Banken : Nachhaltigkeitsrisiken

ECB hodnotí banky rizika udržitelnosti

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 131 (11.7.2022), S. 30

104 bankovních institucí se zúčastnilo hodnocení Evropské centrální banky ohledně ekologické udržitelnosti. První část testu zjišťovala, jestli instituce provádí vnitřní měření klimatické zátěže (59 % respondentů tak nečiní), druhá zkoumala udržitelnost zdrojů příjmů, třetí část obsahovala řešení různých zátěžových scénářů. Banky obdržely individuální zpětnou vazbu.

Nick Adams

Fintechs should appeal to the masses (yes, even boomers) to thrive in the instant economy

Fintechové společnosti by měly být vstřícnější k masám (ano, i k boomerům), aby prosperovaly v instatní ekonomice

The European financial review, Vol. 13, (2022) No. February-March, p. 78-79

Komentář poukazuje na nevyužitý potenciál fintechových společností v orientaci na uživatelskou zkušenost při platebním styku na uživatele starší 60-65 let. Uvádí přitom výsledky studie Te European Financial Review, která prokazuje, že většina zmíněné věkové skupiny aktivně využívá internetových bankovních služeb, přičemž okamžité platby (instant payments) tvoří nejméně využívanou skupinu služeb.

Martin Arnold

Forward guidance "overstays its welcome" for ECB's council

Verbální závazky jsou pro Radu ECB "přežitkem"

Financial Times, Vol. 2022, No. 41074 (23.7.2022), p. 13

Evropská centrální banka ve čtvrtek překvapila mnoho ekonomů tím, že poprvé po více než deseti letech zvýšila úrokové sazby o půl procentního bodu, přestože donedávna zamýšlela krok pouze v poloviční výši. Podle osob, které se podílely na rozhodování, nebyla banka schopna reagovat na rostoucí inflaci dřívejším včasným zvýšením sazeb. Důvodem byl verbální závazek vedení, který nechtěla porušit. Banka doufá, že získá zpět důvěryhodnost tím, že zruší politiku, která byla závazná pro rozhodování. Prezidentka ECB Ch. Lagardeová uvedla, že upouští od předchozích závazků ohledně výše budoucího zvyšování sazeb. Od nynějška se prý bude postupovat měsíc po měsíci a krok za krokem.

Forward misguidance

Nenaplněné verbální závazky centrálních bank

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9303, p. 63

Příspěvek se zamýšlí nad rolí a smysluplností "forward guidance" (verbální závazek centrální banky) v situaci, kdy je třeba zpříšňovat měnovou politiku. Centrální banky se prostřednictvím forward guidance snaží ovlivnit očekávání veřejnosti ohledně toho, jak bude centrální banka postupovat v budoucnu, což může změnit hospodářskou situaci v současnosti. Verbální závazky začaly být více využívány během finanční krize v letech 2007-2009. Tento nástroj má svůj smysl při uvolňování měnové politiky, kdy je centrální banka omezena nulovou hranicí úrokových sazeb. Při zpříšňování měnové politiky však takto omezena není. Nebylo by tedy spíše na místě úrokové sazby rovnou zvýšit, bez předchozího slibování (dle B. Bernankeho tzv. "big bang approach")? Rizikem forward guidance při zpříšňování měnové politiky je situace, kdy centrální banka nemůže svůj slib splnit kvůli tomu, že nevyhází prognózy - hrozí zvýšená volatilita na trzích a do budoucna ohrožení kredibility. Centrální banky by proto neměly slibovat více, než je skutečně nutné.

Leonie Natzel, Dennis Schwarz

Gekommen, um zu bleiben

Přišel, aby zůstal

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 136 (18.7.2022), S. 32

Srovnání čínského a amerického přístupu k nedávnému propadu na kryptoměnovém trhu. Zatímco čínský přístup je v souladu se stranickou linií striktních omezení a kompletního zákazu bitcoinových transakcí, americké fintechové společnosti (Sarkar, Figure Technologies) se i přes některé případy insolvenční (Celsius) staví k volatilnímu trhu pragmaticky, včetně možnosti postupné integrace standardních finančních služeb. V tomto směru však přetrvává skepse kvůli přílišné volatilitě kryptoaktiv.

Madison Darbyshire

Generation moonshot

Generace moonshot

Financial Times, Vol. 2022, No. 41072 (21.7.2022), p. 17

Komentář k chování nové generace mladých investorů, kteří dospěli v době po finanční krizi. Protože nemají co ztratit, jsou mnozí z nich stále ochotni podstupovat velká rizika - a to i uprostřed krachu na kryptotrhu. Růst úrokových sazeb v posledních měsících otrásl i kryptoměnovými trhy. Pád cen a bankroty známých poskytovatelů kryptoúvěrů a hedgeových fondů odhalily nebezpečné praktiky, které kvetly v nejrizikovějších oblastech trhu. Navzdory stále nepřátelštějšímu investičnímu prostředí tu vysoce rizikové spekulace možná zůstanou. Některým mladším investorům z uvedené generace to okázale fungovalo a zdá se, že nehodlají přestat.

Jakob Blume

Gericht spricht Credit Suisse in Geldwäsche-Fall schuldig

Soud uznal Credit Suisse vinnou v případě praní peněz

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 122 (28.6.2022), S. 27

Švýcarský Spolkový trestní soud uznal banku Credit Suisse vinnou v případě praní špinavých peněz a uložil jí pokutu ve výši dvou milionů švýcarských franků. Rozsudek se týká případu praní peněz z let

2004-2008, kdy několik pracovníků banky pomohlo bulharské skupině překupníků drog vyprat přes 146 milionů franků. Postih finanční instituce byl soudem stanoven na nižší úrovni kvůli délce soudního řízení, s nímž probíhala paralelně trestní řízení s fyzickými osobami.

Marton Dunai, Raphael Minder

Hungary lifts key interest rate to 9.75% in bid to halt forint plunge

Maďarsko zvyšuje základní úrokovou sazbu na 9,75 % ve snaze zastavit propad forintu

Financial Times, Vol. 2022, No. 41061 (8.7.2022), p. 4

Maďarská centrální banka zvýšila jednu ze svých základních úrokových sazeb o 200 bazických bodů na 9,75 % ve snaze zastavit volný pád forintu. Jednotýdenní depozitní sazba, krátkodobý nástroj používaný ke kontrole volatility trhu, je na nejvyšší úrovni za více než deset let. To vše následuje po pětiprocentním propadu měny vůči euru v průběhu minulého týdne v souvislosti s inflací, deficitem běžného účtu a přidávají se i spory mezi Budapeští a Evropskou komisí, které vyvolávají mezi účastníky trhu znepokojení.

Jakob Blume

Importverbot für russisches Gold geplant

Plánovaný zákaz importu ruského zlata

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 121 (27.6.2022), S. 30

Státy G7 chystají v rámci protiruských sankcí embargo na vývoz ruského zlata. Rusko, po Číně druhý největší světový producent zlata, získalo podle údajů World Gold Council za r. 2021 z exportu zlata 14,7 miliardy eur, zlato pak tvoří 22 % ruských devizových rezerv. V průběhu března bylo šest předních ruských zpracovatelských závodů vyškrtáno ze seznamu důvěryhodných institucí London Bullion Market Association. Po ruské invazi na Ukrajinu koncem února zůstala cena zlata celosvětově stabilní mezi 1800-1850 dolary za unci, ruské zlato je obchodováno na šanghajské či dubajské burze. Embargo na ruské zlato by dále postihlo tamní peněžní politiku a zasáhlo centrální banku, která od začátku války ve zvýšeném tempu pokračuje v nákupu zlata domácí produkce v rámci stabilizace měny.

Martin Wolf

Inflation is a political challenge too

Inflace je i politickou výzvou

Financial Times, Vol. 2022, No. 41065 (13.7.2022), p. 19

Článek řeší současnou problematickou inflaci. Autor rozebírá důvody, proč návrat inflace není jen důležitou ekonomickou událostí, ale také událostí politickou. Důležitou otázkou je, zda tvůrci politik udělali dost pro snížení inflace na nastavené cíle. Jejich hlavním argumentem je, že finanční podmínky se již dříve výrazně zpřísnily. To úzce souvisí s nárůstem finanční křehkosti v období od stagflační epizody v 70. letech 20. století. Zároveň jsou poměry peněz k nominálnímu hrubému domácímu produktu stále na bezprecedentní úrovni, zatímco reálné úrokové sazby zůstávají záporné. Podle autora je více než možné, že v následujících měsících bude muset dojít k dalšímu výraznému zpřísnění politiky.

Jan Mallien, Lisa Oenning

Inflation steigt auf Rekordwert : Euro-zone

Inflace stoupá na rekordní hodnotu : eurozóna

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 126 (4.7.2022), S. 30-31

Inflace v eurozóně dosáhla ke konci června meziročního nárůstu o 8,6 %. Evropská centrální banka v reakci na její růst zvýší v červenci a září úrokovou sazbu o 0,25 %. Článek stručně shrnuje dopady rostoucí inflace i očekávaného zvýšení úrokové sazby na eurozónu jako celek, průmysl, obchod a finanční politiku vybraných zemí eurozóny.

Philip Coggan

Investors are losing faith in central bank expertise

Investoři ztrácejí důvěru v odbornost centrálních bank

Financial Times, Vol. 2022, No. 41062 (9.7.2022), p. 14

Již 30 let jsou centrální banky dominantními aktéry hospodářské politiky a řídí cyklus prostřednictvím úprav úrokových sazeb a kvantitativního uvolňování. Investoři také věřili ve schopnost centrálních bank zachránit ekonomiku v dobách napětí. Akciové trhy mají tendenci růst, když centrální banky

naznačí, že se chystají uvolnit měnovou politiku. Odborné znalosti centrálních bank jsou však nyní zpochybňovány. Banky byly v posledních 12 měsících zaskočeny prudkým nárůstem inflace a zvyšování úrokových sazeb bylo pomalé. Inflace je nyní vysoká a důvěra v centrální banky je ořešena. Dle autora si centrální banky nemohou teď dovolit dělat si starosti s finančními trhy, potřebují hlavně zmírnit cenové tlaky.

Jan Mallien, Andreas Neuhaus

Italiens Krise wird zum Test für die EZB

Italská krize bude zkouškou pro ECB

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 136 (18.7.2022), S. 28-29

Demise italského premiéra M. Draghiho a s ní související růst výnosů italských státních dluhopisů paradoxně poukazuje na právní limity nástroje měnové konsolidace ECB ještě před jeho oficiálním představením. Růst nákladů na obsluhu dluhu spojený s riziky vysoce zadlužených zemí eurozóny zvyšuje tlak na ECB, aby představila dostatečně flexibilní nástroj, umožňující individuální přístup.

Kana Inagaki, Leo Lewis

Japan's moment of truth

Japonský okamžik pravdy

Financial Times, Vol. 2022, No. 41058 (5.7.2022), p. 15

V Japonsku momentálně pád jenu zvyšuje tlak na centrální banku, aby po desetiletích uvolněné měnové politiky změnila kurz, dále sílí debata o inflačním výhledu a stále ostřeji se diskutuje o znehodnocování měny. Jádrem debaty je otázka, zda Kurodaova desetiletá uvolněná měnová politika dokáže odolat tlaku globální inflace. Vzhledem k tomu, že se úrokový diferenciál mezi Japonskem a USA zvýšil, investoři se měny zbavují a ta pak klesá na historická minima. Napětí ohledně měnové politiky se pravděpodobně dostane do popředí, až bude premiér Kišida v dubnu 2023 vybírat nového guvernéra Bank of Japan (BoJ), který Kurodu nahradí.

Mathias Peer

Kryptoanleger bangen um ihr Geld : Asien

Investoři do kryptoměn se obávají o své vklady : Asie

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 140 (22.7.2022), S. 32

Fintechová firma Zipmex, zprostředkovávající finanční služby prostřednictvím kryptoměn a největší představitel oboru v Thajsku, se vlivem problémů s platebním stykem prostřednictvím firem Babel a Cesium dostala do přechodné platební neschopnosti. Zipmex se obrátil s podnětem na americké úřady ochrany spotřebitelů, protože kvůli nedostatku likvidity vznikla Zipmexu škoda až 48 milionů dolarů.

Kenza Bryan, Owen Walker

Kyiv accuses banks over Russia links

Kyjev obviňuje banky kvůli vazbám na Rusko

Financial Times, Vol. 2022, No. 41068 (16.7.2022), p. 1

Ukrajinská vláda vyzvala šéfy amerických a evropských bank, aby přerušili styky se skupinami, které obchodují s ruskou ropou. Hlavní poradce prezidenta Volodymyra Zelenského také obvinil věřitele z "válečných zločinů". Oleg Ustenko, ekonomický poradce Zelenského, napsal bankéřům (včetně Jamieho Dimona z JPMorgan Chase a Noela Quinna z HSBC), aby přestali financovat ropné společnosti, a prodávat akcie Gazpromu a Rosněfti, ropných a plynárenských skupin podporovaných Kremlem.

Martin Arnold

Lagarde hails birth of bond-buying tool

Lagardeová oslavuje zrod nástroje na nákup dluhopisů

Financial Times, Vol. 2022, No. 41073 (22.7.2022), p. 2

Poté, co se ECB jednomyslně dohodla na vytvoření nového nástroje pro nákup státních dluhopisů (TPI), který má zabránit tomu, aby vyšší úrokové sazby vyvolaly novou dluhovou krizi v eurozóně, prohlásila prezidentka Lagardeová, že jde o "historický okamžik". Tím, že si ECB dala pravomoc nakupovat neomezené množství dluhopisů jakékoli země, o níž usoudí, že trpí nárůstem výpůjčních nákladů nad úroveň odůvodněnou ekonomickými základy, řeší klíčovou slabinu, která pronásleduje tvůrce politik eurozóny od doby, kdy před deseti lety dluhová krize téměř rozvrátila jednotnou měnu.

Martin Arnold, Sam Fleming

Lagarde's balancing act

Lagardeová balancuje na hraně

Financial Times, Vol. 2022, No. 41071 (20.7.2022), p. 15

Prezidentka ECB Christine Lagardeová se chystá poprvé po 11 letech zvýšit úrokové sazby ve snaze omezit rekordní inflaci ve výši 8,6 %, což je více než čtyřnásobek jejího inflačního cíle. Tento krok bude doprovázet nový plán nákupu dluhopisů, který, jak centrální banka doufá, zabrání tomu, aby rostoucí náklady na půjčky nevyvolaly v eurozóně další dluhový kolaps. ECB postupuje opatrněji než Federální rezervní systém; kromě recese vyvolané válkou a cenami energií i politických otřesů v Itálii se ekonomové obávají také rostoucí energetické krize v Německu. Pokud budou pokračovat problémy s dodávkami plynu, pravděpodobně to vyvolá vážný hospodářský pokles v celém evropském bloku. Lagardeová tak ve své pozici čelí náročným časům, kvůli válce, vysoké inflaci, energetickým rizikům a geopolitickému napětí.

Levelling down

Srovnávání hladiny

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9304, p. 71

O měnové politice v tzv. rozvíjejících se ekonomikách (emerging countries) v kontextu důvěryhodnosti jejich centrálních bank i vlivu zpříšňování měnové politiky v USA. Většina jich začala zpříšňovat měnovou politiku prostřednictvím zvyšování úrokových sazeb včas a daleko dříve, než americký Fed. V minulosti se centrální banky rozvíjejících se ekonomik naučily inflaci zvládat, očekávání se ukotvila, instituce si získaly důvěru. Nyní je ale čeká těžká zkouška. Mnohé z nich zvýšily sazby v době, kdy se ekonomiky ještě nestihly zotavit z pandemie (nic jiného jim však v době rostoucích očekávání nezbývalo), Fed přitom ještě není se zvyšováním sazeb u konce a hrozí, že oslabení měn rozvojových zemí podpoří již zažehnutou inflaci. Situace a postup centrálních bank rozvíjejících se ekonomik bude záviset na úspěšnosti Fedu v boji s inflací v USA - o moc dříve než Fed se zvyšováním úrokových sazeb tamní banky přestat nemohou. Pro rozvíjející se ekonomiky z toho plyne poučení, že i přes pokrok dosažený v minulosti nejsou ještě jejich centrální banky plně důvěryhodné.

A. Kröner, D. Schwarz, C. Volkery

Neue Regeln für die Krypto-Branche

Nová pravidla pro kryptobranži

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 126 (4.7.2022), S. 29

Nová směrnice o kryptoaktivech MiCA (Markets in crypto assets) byla přijata Evropským parlamentem a zástupci členských států. Práce na směrnici začaly v r. 2019 v souvislosti s plánem společnosti Facebook zavést vlastní kryptoměnu Libra. MiCA upravuje podmínky pro kryptoměny na finančních trzích: emitenti a prodejci stablecoinů nově budou podléhat stanovenému krytí vkladů a případně transakčnímu limitu. V rámci prevence praní špinavých peněz se na kryptoplatformy bude vztahovat směrnice o platebních transakcích, ukládající povinnost sdílení informací s prodejcem, kupujícím a orgánem finančního dohledu. Směrnice zatím neupravuje trh s NFT, ačkoli je v procesu vyhodnocování k možným budoucím právním úpravám.

Tej Parikh

No easy choices for ECB to slay inflation

ECB nemá snadnou volbu v boji s inflací

The European financial review, Vol. 13, (2022) No. June-July, p. 2-4

Shrnutí inflační situace v Evropě, resp. Evropské unii, a možností Evropské centrální banky řešit situaci. Článek se podrobněji zabývá dopadem růstu cen v různých odvětvích (potravinářství, energie, suroviny) na celkovou evropskou inflační míru, zohledňuje výchozí situaci po covidové pandemii a uvádí ji do kontextu ekonomických dopadů války na Ukrajině.

PE lessons : private equity**Vývoj na trzích soukromého kapitálu : private equity**

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9304, p. 60-61

O vývoji a vyhlídkách na trzích soukromého kapitálu, který zatím ještě nepostihly výprodeje jako na ostatních trzích v první polovině r. 2022. Objem investovaných prostředků se v posledních letech u "private equity" kvůli nízkým úrokovým sazbám a hledání výnosnosti několikanásobně zvýšil. Nyní se toto rozsáhlé odvětví bude muset vrátit "zpět na zem". Na trzích private equity se trendy z jiných trhů projevují se zpožděním. U soukromého kapitálu docházelo k nadhodnocení; otázkou je také budoucnost tzv. "dry powder" (peněz určených k investování, které zatím ještě nebyly investovány). -- K private equity viz i příspěvek na s. 12 a 14.

Anna Carrier

Regulating crypto-assets : overview of the upcoming European regime**Regulace kryptoaktiv : přehled připravovaného evropského systému**

The European financial review, Vol. 13, (2022) No. February-March, p. 80-84

Podrobný pohled na návrh evropského nařízení o kryptoaktivech MiCA (Markets in Crypto-Assets), první celoevropskou iniciativu s cílem harmonizovat různou míru regulace kryptoaktiv jednotlivými členskými státy. Článek také rozebírá vzájemný vztah a vymezení se stávajícími platnými normami, zejména AMLD (Směrnice proti praní peněz a financování terorismu) a DORA (Zákon o bezpečnosti finančních operací) i roli MiCA v rámci širší iniciativy Digital Finance Strategy Package. Autorka se podrobněji věnuje obsahu samotného návrhu normy, která mj. definuje kryptoaktiva, různé typy tokenů a souvisejících služeb, dále plánovanému harmonogramu jejího přijetí a v závěru nastiňuje výzvy pro firmy, jejichž služby budou novou normou upraveny. - Poznámky.

Jan Mallien, Frank Wiebe

Später Abschied vom Minus : Geldpolitik**Příliš pozdní rozloučení s mínusem : měnová politika**

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 140 (22.7.2022), S. 46-49

Zvýšení úrokové sazby Evropskou centrální bankou na 0,5 % je očekávanou reakcí na rostoucí inflaci v eurozóně, současně vytváří potenciální riziko pro státy, jimž tento krok zvýší náklady na obsluhu dluhu. Popsána je funkce nového mechanismu TPI (Transmission protection instrument), umožňujícího aplikaci peněžní politiky na specifické situace jednotlivých členských zemí. Článek se rovněž ohlíží za vývojem postoje ECB k úrokovým sazbám během funkčních období M. Draghiho a Ch. Lagardeové. -- Viz též příspěvek "So will die EZB fragile Euro-Staaten stützen" na s. 49.

Giovanni Dell'Ariccia, Deniz Igan, Paolo Mauro, Hala Moussawi, Alexander F. Tieman, Aleksandra Zdzenicka

The long shadow of public interventions in the financial sector**Dlouhý stín veřejných zásahů do finančního sektoru**

IMF Economic Review, Vol. 70, (2022) No. 2, p. 212-251

Studie je zaměřena na fiskální dopady přímých vládních zásahů do finančního sektoru deset let po globální finanční krizi. Autoři hodnotí náklady ve finančním sektoru v období 2007-2017 a sledují aktiva, která jsou stále pod kontrolou státu. Vytvářejí tak nový soubor údajů o intervencích a odprodeji majetku na úrovni bank, který zahrnuje 1114 finančních institucí ze 37 zemí. Zjišťují, že ke konci r. 2017 se jen málo zemí plně zbavilo svých podílů ve finančním sektoru. V průměru se rychleji zbavovaly veřejných podílů kapitalizovanější, ziskovější a likvidnější banky. Veřejné podíly zůstaly vyšší v zemích, kde soukromé investice a úvěry rostly pomaleji, kde byla efektivita, konkurence a přístup k finančním službám horší a kde se finanční stabilita zlepšovala méně. - Poznámky.

Katie Martin, Colby Smith

The uneasy end of the easy money era**Nelehký konec éry snadných peněz**

Financial Times, Vol. 2022, No. 41063 (11.7.2022), p. 15

Článek se zabývá nedávnou změnou v politice centrálních bank směřující od kvantitativního uvolňování ke kvantitativnímu zpřísnování. Centrální banky s rostoucí inflací zmenšují své rozvahy a

uzavírají tak dlouhou kapitolu rozvolňování. Globální akcie klesly o 8,8 %, což byl druhý největší pokles za posledních deset let. Dluhopisy jsou na cestě k nejhoršímu výsledku od r. 1865. Náraz přišel z několika stran - nejprve rychlý růst úrokových sazeb a poté rostoucí obavy z recese v USA. Proces snižování rozsáhlých zásob aktiv zahájil Fed na začátku června. Spolu s Bank of England a ECB plánuje Fed přestat reinvestovat splatná aktiva. Celkově se očekává, že rozvahy nejvýznamnějších centrálních bank se do konce příštího roku zmenší přibližně o 4 biliony dolarů.

Three letters that won't save the planet

Tři písmena, která nezachrání planetu

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9306, p. 7

Kritika současné podoby tzv. odpovědných investic (ESG) a jejich jednotlivých dimenzí (environmentální, sociální a řídicí dimenze). Problémem konceptu ESG investic je podle The Economist mj. příliš mnoho cílů, které mohou být navzájem ve střetu, i nejednotné měření. Dle článku by bylo vhodným řešením do budoucna zaměřit se pouze na environmentální dimenzi a ještě ji zúžit, a to pouze na emise. Už samotná lepší informovanost o vypouštění emisí by proti globálnímu oteplování mohla pomoci, další kroky jsou však potřeba ze strany samotných států. -- K tématu ESG investic více viz i zvláštní příloha v čísle (následuje po s. 40). -- Českou variantu článku zveřejnil čas. Hrot č. 30/2022 na s. 40-41.

Malte Fischer, Silke Wettach, Bert Losse, Christian Ramthun, Dieter Schnaas, Cornelius Welp

Weich, weicher, Euro

Měkký, měkkí, euro

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 26, S. 14-20

Centrální banky dlouhodobě podceňují inflaci. Nyní musí prudce zvýšit úrokové sazby, aby inflace byla pod kontrolou. Zejména v Evropě ale stojí v cestě boji proti inflaci vysoký státní dluh. Evropská centrální banka stále bojuje s inflací polovičatě, ze strachu z recese a s ohledem na zadlužené státy. To poškozují ekonomiku, euro i občany. Rozhořivá se znovu krize eura?

Andreas Kröner, Elisabeth Atzler

Zinswende treibt Erträge der Banken

Růst úrokových sazeb zvyšuje zisky bank

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 139 (21.7.2022), S. 26

Navýšení úrokových sazeb Evropskou centrální bankou zvýší zisky německých bank. Na základě údajů společnosti PwC se denní obrat německého bankovního sektoru zvýší více než trojnásobně na 3,3 mld. eur, v r. 2023 na 14,8 mld. a v r. 2024 na 12,6 mld. Údaje vycházejí z předpokladu růstu úrokové sazby z -0,5 % na 0,25 %, ke konci r. 2024 pak až na 1,25 %. Zvyšování úrokových sazeb přijímá německý bankovní sektor kladně, zejména s ohledem na riziko recese.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 30, (2022) č. 7

Americké banky prošly zátěžovými testy (s. 7); Stress testy, ESG a další. Na co všechno se EBA zaměří? (s. 10-12); Jestli nic neuděláme, budou škody z živelních katastrof astronomické (s. 14-15); Dotknou se změny pravidel i vás? - nařízení EK v oblasti kapitálových trhů, ochrany spotřebitele, platebního styku, ESG, AML a mezinárodních sankcí reagujících na válku na Ukrajině (s. 20-23); Bankovníctví budoucnosti? Udržitelné s lidským dotekem (s. 24-25); eIDAS 2 přichází: I.CA je ale připravena (s. 26); Fintech trendy? Inovace, data a ESG (s. 27); PEPP je tady. Díru do světa ale neudělá (s. 30-31); Nezávislé fiskální instituce versus veřejné finance: boj s větrnými mlýny, nebo naděje na lepší zítřky? (s. 32-34); Banky jsou sice stabilní, obezřetnost je ale nutná (s. 36-37); Nová dluhová krize (asi) Evropě nehrozí. Reforma fiskálních pravidel je ale nutná (s. 38-39).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Valdis Dombrovskis ; rozhovor vedl Moritz Koch

"Die Periode des billigen Geldes geht ihrem Ende entgegen"

"Období levných peněz se blíží ke svému konci"

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 120 (24.6.2022), S. 58

Rozhovor s evropským komisařem pro obchod Valdisem Dombrovskisem. Zabývá se příčinami růstu inflace, poklesem evropské mezinárodní obchodní bilance, rizikem recese a otázkou dluhové strategie EU.

Perrine Guerin

A fragile economic recovery : South Africa [elektronický zdroj]

Křehké hospodářské zotavení : Jihoafrická republika

Conjoncture, No. 2 (2022), p. 2-11

Příspěvek analyzuje aktuální hospodářskou situaci v Jihoafrické republice, jejíž ekonomika po propuknutí pandemie covid-19 tak jako v jiných zemích neočekávaně prudce poklesla. V r. 2021 došlo k oživení, na předpandemickou úroveň se nicméně hrubý domácí produkt nevrátil. Nyní je na jednu stranu zapotřebí fiskální konsolidace, zároveň však roste inflace a v souvislosti s tím se zvyšuje tlak na podpůrná opatření pro obyvatele. Růst cen komodit by měl zemi pomoci, i přesto jsou však výhled a zotavení zatíženy značnými riziky a nejistotou. Studie detailněji rozebírá hospodářský výhled v Jihoafrické republice, společensko-politické klima, stav veřejných financí, měnovou politiku, stav běžného účtu platební bilance, situaci bankovního sektoru i rizika vyplývající z klimatické změny. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2022/08/Conjoncture_2_2022.pdf

Abenomics after Abe : growth in Japan

Abenomika po Abem : hospodářský růst v Japonsku

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9305, p. 65

O odkazu bývalého japonského premiéra Š. Abeho, jenž se v době své vlády (2012-2020) proslavil hospodářskou politikou zvanou "abenomika" a který zemřel po atentátu na počátku července 2022. Abe se stal jedním z nejdéle působících japonských předsedů vlády v posledních letech. Abenomika měla spočívat v kombinaci uvolněné měnové i fiskální politiky a strukturálních reforem. Některé reformy (např. v zaměstnávání žen či v podnikatelském prostředí) lze považovat za úspěšné, naplnit cíle ve fiskální oblasti se však nedařilo tak, jak se očekávalo (výdaje nebyly dostatečné, neúspěšné bylo i zvýšení daně z obrátu v letech 2014 a 2019). Uvolněná měnová politika potlačila deflaci, nedokázala ale přiblížit inflaci stanovenému cíli. Zdá se, že nový premiér K. Fumio plánuje v hospodářské oblasti na abenomiku v některých ohledech navázat - odkaz Abeho v japonské hospodářské politice tak pravděpodobně přetrvá. -- Další články o Š. Abem viz s. 11, 43-44, 46 a 78.

Astrid Dörner, Katharina Kort

Angst vor der Rezession

Strach z recese

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 132 (12.7.2022), S. 12-13

Bližší pohled na možnou nadcházející recesi v USA. Článek rozebírá vybrané části ekonomiky, věnuje se situaci na finančních trzích, peněžní politice a inflaci i situaci na trhu práce ve stěžejních odvětvích. V závěru nahlíží na hospodářskou recesi nejen jako na pokles HDP ve dvou následných kvartálech, ale na celkové zpomalení hospodářství v klíčových aspektech.

J. Blume, M. Greive, J. Hildebrand, J. Mallien, J. Olk

Angst vor Weltrezession

Strach ze světové recese

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 121 (27.6.2022), S. 1, 4-5

Rekapitulace summitu G7 v bavorském Elmau. Společným jmenovatelem jednání byla ekonomická nejistota, plynoucí z narušení očekávaného hospodářského a finančního zotavení ekonomik válkou na Ukrajině. Hlavními body summitu byly právě ekonomické prognózy a prognostické modely, riziko stagflace na národní i mezinárodní úrovni, finanční politika (zejm. s ohledem na růst úrokových sazeb), hrozící globální krize v zásobování potravinami a rizika spojená s koronavirem.

By Andrew Butters, Daniel W. Sacks, and Boyoung Seo

How do national firms respond to local cost shocks?

Jak celostátní firmy reagují na lokální nákladové šoky?

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 5, p. 1737-1772

Autoři zkoumají cenovou reakci firem, které jsou součástí celostátních řetězců, na místní nákladové šoky. Zahrnuta byla data z více než 35 tisíců amerických obchodů z 96 řetězců působících ve více státech a údaje o šocích spočívajících např. ve změně daní z obratu. Je zjištěno, že nákladové šoky, ke kterým dojde v jedné oblasti, se promítají do cen, ale opět pouze na místní úrovni. Tato zjištění jsou v určitém rozporu s předchozími studii a modely, které se zabývaly tzv. jednotným stanovením cen (uniform pricing), to však může mít podle autorů různá vysvětlení. - Poznámky.

Colby Smith

IMF warns on growth and slashes forecasts

MMF varuje ohledně růstu a snižuje prognózy

Financial Times, Vol. 2022, No. 41077 (27.7.2022), p. 4

Mezinárodní měnový fond snížil své prognózy globálního růstu, zvýšil odhady inflace a varoval, že výhledy světového hospodářství se budou zhoršovat. Nově zveřejněné odhady přišly v době, kdy se svět potýká s následky ruské invaze na Ukrajinu, dlouhodobými důsledky způsobenými pandemií a rychle se zprůšňujícími finančními podmínkami. MMF nyní očekává, že růst světového hrubého domácího produktu v r. 2022 zpomalí na 3,2 %, což je o 0,4 procentního bodu méně než v dubnovém odhadu a zhruba polovina loňského tempa expanze. V r. 2023 by měl růst dále oslabit na 2,9 %. Ještě před třemi měsíci byl tento odhad o 0,7 procentního bodu vyšší.

Inflation nation : Turkey's economy

Inflační národ : ekonomika Turecka

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9306, p. 14-16

O situaci turecké ekonomiky, která se kvůli nekonvenční měnové politice pod vlivem prezidenta Erdogana potýká s 80% inflací. Podniky se zatím překvapivě drží, růst táhnou výdaje veřejnosti financované půjčkami spolu s demografickým složením populace (relativně mladé domácnosti). Majetnější část populace má většinu majetku uloženého v cizí měně, popř. vlastní nemovitosti, jejichž hodnota roste. Do budoucna však podniky i stát sužuje nejistota na mnoha úrovních. Centrální bance dochází rezervy v cizí měně, poptávka soukromého sektoru po dolarech a eurech přitom vzrostla. Centrální banka se dolarizací a dalším oslabování měny brání různými restrikcemi, některé z nich avizované v červnu by mohly podnikům dokonce přinést konec přístupu k úvěrům. Situace se může vyvinout různě - za rok čekají Turecko nové volby a případná porážka prezidenta Erdogana by mohla znamenat návrat k nezávislosti centrální banky. Prozatím se ale podniky zaměří zejména na přežití. -- Viz i příspěvek "Turkey shoot: inflation" na s. 10 o možném neradostném vývoji v Turecku.

Mareike Müller

Russlands Wirtschaft zerfällt im Zeitlupentempo : Global Risk

Ruská ekonomika se rozpadá ve zpomaleném záběru : globální riziko

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 129 (7.7.2022), S. 14-15

Rekapitulace současného stavu ruské ekonomiky pod vlivem protiválečných sankcí. Článek rozebírá propad zahraničního obchodu, výkyvy kurzu rublu, intervence ruské centrální banky, vliv materiálového embarga na konkrétní odvětví i hospodářství jako celek. Údaje jsou založeny na odhadech modelů, neboť Rusko od března 2022 nezveřejňuje řadu statistických údajů, týkajících se hospodářství, financí a rozpočtu. Současnou situaci ruské ekonomiky článek hodnotí jako hlubokou recesi, ale nikoli jako kolaps.

Martin Sandbu, Jonathan Wheatley, John Reed

The global fallout

Globální dopad

Financial Times, Vol. 2022, No. 41068 (16.7.2022), p. 5

Pád srílanské vlády by mohl být předzvěstí širší krize v dalších rozvojových ekonomikách, které se potýkají s rostoucími náklady na energie a potraviny i se silnějším dolarem. I když se zdá, že se země dostala z násilné konfrontace, ekonomika se stále potácí v hluboké krizi. Srí Lanka nyní potřebuje

novou vládu, která by obnovila její ekonomiku, počínaje dohodou s MMF, důvěryhodným vládním plánem na omezení inflace a vyrovnaním státního rozpočtu. Pokud je v bohatých zemích dost těžké zvládnout řadu ekonomických šoků, které otřáslu světovou ekonomikou, v mnoha chudších a rozvíjejících se ekonomikách je důvod k obavám ještě větší. Autoři upozorňují zejména na tři vzájemně se prolínající krize. První z nich je přetrvávající dopad pandemie covid-19, která zanechala vysoké dluhové břemeno a menší ekonomický výkon. Druhým je vysoká inflace. Cenové šoky v oblasti komodit způsobily zvláštní napětí v zemích dovážejících energie a potraviny. Třetím faktorem jsou úrokové sazby v USA, protože Federální rezervní systém zahájil cyklus zpříšňování, který je doprovázen růstem dolaru.

Informatika. Počítače

Jan Brauner

Dopady technologického vývoje na povinnosti advokáta na úseku kybernetické bezpečnosti

Bulletin advokacie, Sv. 2022, č. 6, s. 18-25

Článek rozebírá povinnosti advokáta na úseku kybernetické bezpečnosti. Ty lze odvodit z obecných povinností advokáta ukládaných § 16 odst. 1, § 21 odst. 1 a § 25 odst. 1 zákona o advokacii; jejich zanedbání tak může vést k porušení zákonných, smluvních či stavovských povinností advokáta. Autor se zaměřuje na standardy péče, které advokát musí při nakládání s klientskými daty dodržovat a při jejichž nedodržení jedná protiprávně, vysvětluje vztah základního a exkulpačního standardu péče a dochází k závěru, že je nutné ohraničit vybrané povinnosti advokáta související s informační bezpečností přiměřeným standardem péče. - Poznámky.

Richard Waters, Hannah Murphy, Scott Chipolina

New web revolution hits buffers

Nová webová revoluce naráží

Financial Times, Vol. 2022, No. 41060 (7.7.2022), p. 15

Letošní kolaps cen kryptoměn, součást širšího ústupu od rizikových finančních aktiv tváří v tvář rostoucím úrokovým sazbám, by mohl vážně oslabit pobídky, díky nimž se krypto stalo jedním z nejžhavějších hráčů technologického světa. Propad cen kryptoměn smazal hodnotu společností v tomto odvětví o miliardy dolarů. Zastánci kryptoměn však věří, že technologie, která je základem digitálních aktiv, tento šok vydrží. Organizace jako Cosmos a Alchemy tvrdí, že pád cen kryptoměn neoslabil odhodlání vývojářů, kteří budují jejich sítě. Podle nich nevádí, že je těžké předvídat konečné využití technologií stojících za kryptoměnami a Web3. Koneckonců mnohé z toho, co je základem dnešního online světa - od sociální sítě Facebook přes Amazon - spatřilo světlo světa až dlouho po prasknutí dotcom bubliny.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Ivo Šlosarčík

Pravomoci Evropské unie reagovat na covidovou krizi

Jurisprudence, Sv. 31, (2022) č. 3, s. 28-33

Aktivity Evropské unie spojené s pandemií nemoci covid-19 byly někdy kritizovány jako pokus unijních institucí využít krize k nelegitimní expanzi unijních pravomocí. Článek přibližuje unijní kompetence s potenciálem reagovat na covidovou pandemii a nastiňuje unijní strategie jejich praktické aplikace. Autor rozebírá hybridní charakter unijní pandemické politiky a zdůrazňuje, že z hlediska hranic pravomocí EU byly zajímavé aktivity zasahující do jiných segmentů evropské integrace, než je politika ochrany veřejného zdraví. Analyzuje opatření ve formě radikálního omezení pohybu osob v schengenském prostoru i ve formě finančních transferů reagujících na pandemii - nástroj EU na podporu oživení (Next Generation EU). Zvažuje rovněž legalitu unijní iniciativy umožňující omezit či přerušit unijní financování v případech, kdy v unijním státě dochází k závažnému porušování právního státu, které má potenciál ohrozit řádné využívání unijních financí (kondicionalita právního státu, nařízení 2020/2092). - Poznámky. -- Viz i další příspěvky zvláštního čísla věnovaného lidským právům v době covidu.

The Pole's position

Pozice Polska v Evropské unii

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9303, p. 23

Příspěvek popisuje vztahy Polska s Evropskou unií, a to jak dlouhodobé (spory Polska pod vedením strany PiS s EU, pozastavení peněz z fondů), tak nynější po propuknutí války na Ukrajině. Po invazi Ruska na Ukrajinu a příkladné pomoci Polska běžencům i ukrajinské armádě se vztahy s EU uklidnily. Otázkou ovšem je, zda toto zlepšení vydrží - kvůli důvodům rozebraným v článku se nezdá, že je něco takového pravděpodobné. Příspěvek se mj. dotýká vztahů Polska s Francií a Německem, vyhlídek PiS na vítězství v parlamentních volbách v r. 2023 a okrajově i Visegrádské čtyřky a jejího vlivu na směřování Evropy.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Gabriel Felbermayr ; rozhovor vedl Bert Losse

"Ineffizienz wird zum treuen Begleiter"

"Neefektivita se stává věrným společníkem"

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 26, S. 36-37

Stává se volný obchod v geopoliticky roztržitém světě překonaným modelem? Rozhovor s rakouským ekonomem G. Felbermayrem o úskalích nové doktríny friendshoringu, konci globalizace, slabosti Světové obchodní organizace (WTO) a odporu Zelených proti dohodě CETA (dohoda o volném obchodu mezi EU a Kanadou).

Alexander Busch

Bedingt kooperationsbereit

Podmíněná ochota ke spolupráci

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 25, S. 40-41

Brazílie bohatá na suroviny profituje z ruského válečného tažení na Ukrajinu a mohla by se stát strategickým partnerem Západu. Znovuzvolení prezidenta Bolsonaro na podzim r. 2022 by však pravděpodobně posílilo trend deglobalizace.

Ryan McMorro, Nian Liu, Hudson Lockett, Tabby Kinder, Eleanor Olcott

China dangers leave venture capital funds chasing shrinking pile of cash

Čínské nebezpečí způsobuje, že se fondy rizikového kapitálu honí za zmenšující se hromadou peněz

Financial Times, Vol. 2022, No. 41067 (15.7.2022), p. 9

Pekingské technologické represe a politické hrozby vedou k tomu, že se investoři odvracejí od malých a středně velkých firem. Ziskávání investic pro firmu bývalo těžké, ale zvládnutelné, ale od r. 2021 se stalo obtížným jak pro vedení firmy, tak pro investory. Globální investory odrazuje mimo jiné i režim nulové tolerance covidu a možnost, že by Peking jednoho dne mohl čelit stejným balíčkovým západních sankcí jako Rusko. Místo toho peníze proudí do největších společností, které jsou vnímány jako bezpečnější destinace.

James Kynge, Kathrin Hille, Benjamin Parkin, Jonathan Wheatley

China faces its first overseas debt crisis

Čína čelí své první zámořské dluhové krizi

Financial Times, Vol. 2022, No. 41073 (22.7.2022), p. 15

Srí Lanka je jednou z desítek zemí rozvojového světa, které doufaly, že využijí prudkého nárůstu čínských zahraničních půjček v uplynulém desetiletí v rámci iniciativy Nová Hedvábná Stezka (The Belt and Road Initiative) - největšího nadnárodního infrastrukturního programu, který kdy realizovala jedna země. V rámci této iniciativy však došlo také k prudkému nárůstu špatných úvěrů poté, co řada projektů nepřinesla komerční návratnost. Srí Lanka se tak stala první asijsko-pacifickou zemí za více než dvacet let, která nesplácěla svůj státní dluh. Zkoumání finančního zdraví Nové Hedvábné Stezky provedené deníkem Financial Times odhalilo horu nesplácených úvěrů. Velkou otázkou, které nyní Čína čelí v souvislosti s šířícími se dluhovými potížemi, je, zda a do jaké míry se Peking bude podílet na mnohostranných programech řešení dluhů v těchto zemích. Na odpovědi bude záviset osud několika zranitelných rozvíjejících se trhů.

Salal Mahmud, Anjeela Khurram, Shahzad Kurram

Identifying attributes of a favourable FTA : a back room boy's perspective

Identifikace prvků příznivé dohody o volném obchodu : zákulisní pohled

Global trade and customs journal, Vol. 17, (2022) No. 5, p. 218-227

Autoři v příspěvku na základě dosavadních studií analyzují různé znaky smluv o volném obchodu (free trade agreements, FTAs), které jsou kritické pro úspěšnost těchto dohod pro rozvojové země. Z toho, zda smlouva obsahuje příslušné atributy (a případně kolik z nich) autoři odvozují úspěšnost dané smlouvy. Celkem byly identifikovány čtyři obecnější prvky („uskutečnění obchodu“, „liberalizace“, „usnadnění“, „ochrana“), které se skládají z konkrétních bodů (podmínek) smluv. Např. u atributu „usnadnění“ se mj. zkoumá to, za jakých podmínek může dojít k opětovnému posuzování dohody, zda se smlouva vztahuje i na služby, nebo zda je její dodržování monitorováno. - Poznámky.

Sang Man Kim

Some critical issues on constructed normal value under the anti-dumping agreement

Některé zásadní otázky týkající se početně zjištěné běžné hodnoty podle antidumpingové dohody

Global trade and customs journal, Vol. 17, (2022) No. 5, p. 202-211

Pokud je vývozní hodnota určitého zboží nižší než tzv. běžná hodnota (normal value), může docházet k dumpingu. Při zvažování odvetných antidumpingových opatření jsou obvykle porovnávány právě tyto hodnoty, pokud však nelze zjistit běžnou hodnotu, je nutné ji vypočítat podle předem stanovených postupů. Autor nejprve popisuje postup pro určení běžné hodnoty podle tzv. Antidumpingové dohody WTO (Dohoda o provádění článku VI Všeobecné dohody o clech a obchodu z r. 1994) a následně rozebírá význam některých pojmů v návaznosti na rozhodnutí orgánů WTO v souvisejících případech. Dále se autor věnuje specifikům tzv. "početně zjištěné běžné hodnoty". - Poznámky.

Jin Woo Kim

Suspension of anti-dumping measures in the EU : a new trend or not?

Zastavení antidumpingových opatření v Evropské unii : jde nebo nejde o nový trend?

Global trade and customs journal, Vol. 17, (2022) No. 5, p. 212-217

Na podzim r. 2021 došlo v EU k zastavení antidumpingových opatření při dovozu hliníkových výrobků z Číny, v případě dovozu březové překližky z Ruska však Evropská komise tento výjimečný nástroj na konci roku nepoužila. Autor v příspěvku popisuje oba případy a pozadí protichůdných rozhodnutí. Následně diskutuje o tom, jak se zastavování antidumpingových opatření může vyvíjet do budoucna (v průběhu r. 2021 došlo k růstu žádostí o zastavení, autor však očekává, že zastavení antidumpingových opatření Evropskou komisí zůstane i do budoucna spíše výjimečným nástrojem). - Poznámky.

The fragile 53 : emerging economies

Křehká třiapadesátka : rozvíjející se ekonomiky

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9306, p. 60-62

Příspěvek podrobně analyzuje situaci rozvojových ekonomik, kterým hrozí dluhová krize a hospodářské i politické problémy. Mezi nejzranitelnější státy patří 53 nízkopříjmových a středněpříjmových zemí. Nabízí se paralela s podobnou situací na přelomu 80. a 90. let 20. století. Zmíněným státům neškodila ani tak pandemie, jako spíše růst cen energií a potravin v důsledku geopolitické situace ve světě, spolu s restriktivní měnovou politikou americké centrální banky. Problematická je pro rozvíjející se ekonomiky kombinace vysokého zadlužení, nízkého globálního hospodářského růstu a zhoršujících se podmínek financování. Pomoci by mohlo oddlužení, význam existujícího rámce pro oddlužení ze strany rozvinutých zemí je však nižší než v minulosti - řada rozvíjejících se ekonomik dluží především Číně. -- Viz i příspěvek "Progress and poverty: developing countries and debt" na s. 9-10.

Tougher than tariffs : Sino-American rivalry

Přísnější než cla : rivalita mezi Čínou a USA

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9304, p. 66-67

V následujících měsících by se mělo jasněji ukázat, co je vlastně cílem Spojených států ve vztahu k Číně v obchodní oblasti. Dle květnových slov ministra zahraničních věcí A. Blinkena "invest, align, compete" by Spojené státy měly investovat do svého vlastního posílení, těsněji se sladit se spojenci a

konfrontovat Čínu, když to bude nezbytné. Bidenova administrativa bude muset rozhodnout o budoucnosti cel na dovoz čínského zboží zavedených za předchozího prezidenta D. Trumpa či o sankcích vůči individuálním firmám; pravděpodobně se však neodvážjí podniknout konkrétnější odvážnější kroky ve směru ke spojencům (např. obnovit Transpacifické partnerství), ačkoli Biden Trumpem pošramocené vztahy se spojenci napravuje. Zatím nejvíce se rétorika Bidenovy administrativy od činů liší v oblasti investic na domácí půdě. Pro plán "Build Back Better" chybí politická podpora, na druhou stranu některé firmy se rozhodují pro USA spíše samy od sebe kvůli přísným proticovidovým opatřením v Číně. Podpora výroby na americké půdě ale může znamenat zvýšení cen pro spotřebitele i nižší hospodářský růst. S výjimkou vztahů se spojenci tak zatím Bidenův přístup vůči Číně připomíná spíše vylepšenou strategii "soupeření na ostří nože", kterou zahájil D. Trump.

Jakob Blume

Wirtschaftsexperten warnen vor Stillstand

Experti na hospodářství varují před stagnací jednání

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 122 (28.6.2022), S. 13

Jednání o nové podobě smluvní úpravy obchodních vztahů mezi Švýcarskem a Evropskou unií zatím pokračují bezvýsledně. Švýcarští představitelé se snaží nalézt kompromis mezi rámcovou dohodou a souborem bilaterálních smluv s jednotlivými členskými zeměmi EU. Situaci komplikuje blížící se termíny konce platnosti stávajících bilaterálních smluv a při další stagnaci jednání hrozí regrese obchodních vztahů na stav z r. 1972, kdy byla uzavřena smlouva v souladu s WTO.

Podnik a podnikání

Sonja Álvarez, Annina Reimann, Volker ter Haseborg, Christian Schlesiger

Das muss weg!

To musí pryč!

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 28, S. 16-23

Podnikatelé v Německu jsou zaměstnání nedostatkem plynu a kapacitními problémy, nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a riziky recese a regulační byrokracií. Stěžují si na kulturu strachu a nepřátelství vůči inovacím ve státních orgánech. A nyní se bouří proti nadměrné regulaci.

Svatopluk Kapounek, Jan Hanousek a František Bílý

Predikční schopnost Altmanova Z-skóre evropských soukromých společností

Politická ekonomie, Sv. 70, (2022) č. 3, s. 265-287

Problematika analýzy predikční schopnosti bankrotních modelů včetně asymetrických vlivů makroekonomických ukazatelů. Empirická analýza porovnává pravděpodobnost bankrotu identifikovanou prostřednictvím Altmanova Z-skóre se skutečně pozorovaným statutem finanční tísně (bankrotu) a upozorňuje na schopnost predikovat finanční tíseň pro různě dlouhé predikční horizonty pro odlišně velké soukromé společnosti. V kontrastu se závěry předchozích studií výsledky potvrzují vyšší robustnost využití Altmanova Z-skóre pro dvouleté a tříleté horizonty predikce. Zjištění také prokazují významnost zadluženosti (dluh na celková aktiva) a aktivity (výnosy na celková aktiva). Logitové regresní modely byly rozšířeny o makroekonomické proměnné, konkrétně o efekt růstu HDP, který byl analyzován zvláště ve fázích ekonomického růstu a poklesu u stabilních soukromých evropských společností a společností nacházejících se ve finanční tísní. Výsledky potvrdily asymetrické efekty. - Poznámky.

The reckoning : venture capital

Zúčtování : rizikový kapitál

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9303, p. 11

O útlumu dvě desetiletí dlouhého boomu rizikového kapitálu, jenž pomáhal financovat rozmach technologických společností, nyní jej však mění válka na Ukrajině, zákroky Číny proti technologickým firmám i zvyšování úrokových sazeb. Dopady vysychání rizikového kapitálu může zhoršit propojení technologických firem. I přesto se však neočekávají krachy srovnatelné s prasknutím tzv. dot-com bubliny na přelomu tisíciletí. -- Viz i příspěvky k tématu na s. 49-51 a 51-52.

Nadia Smaili and Paulina Arroyo

Triggering changes in corporate governance : before and after external whistleblowing

Spouštění změn v řízení a správě podniku : před vnějším whistleblowingem a po něm

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 1027-1041

Autorky na příkladu 11 vybraných kanadských podniků a podvodů, jichž se tyto firmy dopustily, zkoumají, zda došlo ke změnám v řízení firem v reakci na „whistleblowing“ (oznámení nekalé činnosti). Podvody, které posloužily jako podklad pro článek, se staly v letech 1995-2012. Firmy, které „whistleblowing“ přežily, většinou posílily své standardy řízení (corporate governance) do tří let. Podniky, které přežily whistleblowing a které dříve neměly funkční zásady pro oznamování nekalých praktik (whistleblowing policy), zaváděly tyto zásady až po vzniku nové legislativy v r. 2003. - Poznámky. -- K tématu "corporate governance" a podvodných finančních výkazů viz i příspěvek na s. 1009-1026.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Pojistný obzor : časopis českého pojišťovnictví

Sv. 99, (2022) č. 2

Odborná péče a judikatura v praxi správního dozoru aneb kde začíná a končí dohled ČNB (s. 7-10); Rodná čísla zmizí. Lze je efektivně nahradit? (s. 11-12); Evropská regulace reaguje na kritický vývoj důležitosti kyberbezpečnosti - DORA, NIS2 (s. 14-15); Pojistná telematika a ochrana soukromí. Kde jsou hranice (s. 16-17); Klimatické změny v pojišťovnictví byly tématem konference České asociace pojišťoven (s. 24-25); Analýza ČAP: dopady inflace na pojištění majetku občanů (s. 26-27); Další eskalace škodní inflace v povinném ručení je nevyhnutelná (s. 28-31); Soukromé zdravotní pojištění v Evropě a ČR (s. 32-33); Pokračování příprav na online svět pojištění motorových vozidel (s. 41-42); Na cestě ke cloudu. Jaké legislativní povinnosti očekávat? - evropské nařízení DORA (s. 43-44).

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Ceny bytů již nerostou : dostupnost bytů se však dál zhoršuje

Profi poradenství & finance, Sv. 10, (2022) č. 6, s. 37

Dle aktuálních dat z realitního trhu začínají ceny bytů v ČR stagnovat, nicméně hypoteční úvěry dále zdražují (průměrná nabídková sazba hypoték do 70 % LTV vzrostla v květnu na 5,47 %). Index dostupnosti bydlení (IDB), který měří podíl měsíční splátky hypotéky na čistém příjmu domácnosti, vystoupal až na téměř 70 %. V období 2014-2021 docházelo k rapidnímu zhoršování dostupnosti bydlení, nejhorší situace je v Praze (IDB je pro hlavní město 91 %). Grafy dokládají vývoj průměrné nabídkové ceny bytů a index dostupnosti bydlení v ČR za období leden 2009 až květen 2022. -- K zastavení prudkého růstu hypotečních sazeb viz HN č. 153/2022 (9.8.2022), s. 11.

Astrid Dörner

Domino-Effekt am US-Hausermarkt

Dominový efekt na americkém realitním trhu

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 140 (22.7.2022), S. 28-29

Bliže k situaci na realitním trhu a v souvisejících sektorech v USA. Trh s nemovitostmi a související stavební a dodavatelský řetězec zaznamenal v průběhu koronavirové pandemie značný propad (od ledna 2021 do konce 2. čtvrtletí 2022 o 23 %). Cenovou dostupnost hypoték zhoršilo zvyšování úrokových sazeb Fedem. Cenová nedostupnost zejména rezidenčních nemovitostí má za následek pokles prodejů. Článek se dále zabývá vlivem propadu prodejů na budoucí cenový vývoj a na souvislost s bankovním trhem, zejm. jeho hypotečním sektorem.

Sun Yu, Cheng Leng

China seeks to mobilise \$148bn bailout for real estate projects

Čína se snaží mobilizovat finanční pomoc ve výši 148 miliard dolarů na projekty v oblasti nemovitostí

Financial Times, Vol. 2022, No. 41079 (29.7.2022), p. 9

V rámci svého nejambicióznějšího pokusu o oživení zadluženého sektoru nemovitostí se Peking snaží mobilizovat půjčky ve výši až 148 miliard dolarů na miliony zastavených nemovitostí. Předlužení developéři museli v uplynulém roce pozastavit výstavbu milionů bytů po celé zemi. Poté, co Peking zavedl přísnější kontrolu úvěrů, nesplácí v Číně své domácí i zahraniční dluhy řada developerů, což podkopává jeden z nejdůležitějších motorů ekonomiky země a ponechává miliony kupců domů v nejistotě. Ve snaze ukončit útlum trhu s nemovitostmi, který hrál velkou roli při snížení meziročního růstu, poskytne Čínská lidová banka státním komerčním bankám zpočátku asi 200 miliard juanů v úvěrech s nízkým úrokem na refinancování pozastavených projektů v realitní oblasti.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Alexander Bissels, Boris Alles und Julia Prokop

"Employer of Record" als alternative Gestaltungsmöglichkeit zur Beschäftigung von Arbeitnehmern im Ausland : Definition, Zulässigkeit und Herausforderungen in der Praxis

"Evidenční zaměstnavatel" jako alternativní způsob zaměstnávání pracovníků v zahraničí : definice, přípustnost a problémy v praxi

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 25, S. 1513-1516

Zapojení "evidenčního zaměstnavatele" může být pro zaměstnavatele praktickou možností, jak zaměstnat pracovníky v zahraničí. Autoři se v článku zabývají zejména otázkou, zda se jedná o rozumnou a právně správnou alternativu k administrativně náročnému náboru zaměstnanců v zahraničí a jaké právní problémy je třeba zohlednit při zadávání zakázky "evidenčnímu zaměstnavateli". - Poznámky.

Ruy Lama, Gustavo Leyva, Carlos Urrutia

Labor market policies and business cycles in emerging economies

Politiky trhu práce a hospodářské cykly v rozvíjejících se ekonomikách

IMF Economic Review, Vol. 70, (2022) No. 2, p. 300-337

Pro posouzení dopadu politik trhu práce na dynamiku zaměstnanosti a na další makroekonomické proměnné rozvíjejících se ekonomik vytvořili autoři model hospodářského cyklu malé otevřené ekonomiky. Model obsahuje výběrový mechanismus, jehož prostřednictvím dochází k propojení dynamiky trhu práce a agregátní produktivity. V modelu mexické ekonomiky autoři zjistili, že snížení zdanění práce a zvýšení nákladů na propouštění by zmírnilo pokles zaměstnanosti během Velké recese v letech 2008-2009. Vyšší náklady na propouštění, které by bránily firmám propouštět neproduktivní pracovníky, by však narušily mechanismus výběru a způsobily by tak větší pokles produktivity práce a zpoždění oživení. Snížení zdanění práce má naopak na produktivitu menší vliv, protože ovlivňuje především rozhodování o najímání zaměstnanců. Model také ukazuje, že snížení zdanění práce přináší dodatečné zvýšení produktivity rozšířením formálního zaměstnávání oproti neformálnímu. - Poznámky.

Raphael Minder, Delphine Strauss

Poland's wage-price spiral gathers pace

Mzdová a cenová spirála v Polsku nabírá na obrátkách

Financial Times, Vol. 2022, No. 41063 (11.7.2022), p. 2

Situace v Polsku patří mezi nejextrémnější příklady postpandemického nárůstu vyjednávací síly zaměstnanců požadujících vyšší mzdy. Tvůrcům měnové politiky však tato síla trhu práce komplikuje snahy o kontrolu inflace. Ta se v Polsku v červnu zvýšila na 15,6 %, zejména v důsledku prudkého růstu světových cen potravin a energií. Obavy ze mzdové a cenové spirály se již staly skutečností. Vzhledem k tomu, že podniky ve všech odvětvích mají problémy se sháněním zaměstnanců, vzrostly v květnu meziročně průměrné mzdy o 13,5 %, což téměř odpovídá pádící míře inflace. Polská centrální banka v reakci na to rychle zvyšuje sazby (základní referenční sazba stoupla oproti téměř nulové hodnotě z podzimu 2021 o 50 bazických bodů na 6,5 %).

Brecht Neyt, Dieter Verhaest, Lorenzo Navarini, Stijn Baert

The impact of internship experience on schooling and labour market outcomes

Vliv zkušeností z praxe na výsledky ve škole a na trhu práce

CESifo Economic studies, Vol. 68, (2022) No. 2, p. 127-154

Na základě analýzy dat z Belgie autoři zkoumají dopad praxe během středoškolského studia na školní výsledky a na výsledky na trhu práce. V souladu s literaturou o odborném vzdělávání zjistili, že zkušenost s praxí má pozitivní vliv na šance na zaměstnání až do pěti let po ukončení studia. Tento pozitivní účinek je vysvětlován především pozitivním přímým účinkem na zaměstnanost. Ačkoli zjišťují také pozitivní nepřímý účinek na zaměstnanost prostřednictvím vyšší šance na získání středoškolské kvalifikace, tento je do značné míry kompenzován negativním nepřímým účinkem prostřednictvím nižšího dosaženého terciárního vzdělání. - Poznámka.

Anna Herget, Regina T. Riphahn

The untold story of Midijobs

Neznámý příběh Midijobs

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 242, (2022) No. 3, p. 309-341

Článek popisuje program Midijobs v Německu, který v poslední době využilo více než 2,9 milionu osob, tj. téměř 9 % německé pracovní síly, na kterou se vztahuje systém sociálního zabezpečení. Program lze charakterizovat jako pracovní poměr s limitovaným měsíčním výdělkem (450-850 euro, resp. od r. 2019 450-1300 euro), na který se vztahují dotace na daň ze mzdy a na příspěvky na sociální zabezpečení. Autorky se zaměřují na nedávný vývoj ve využívání programu, který byl zaveden v r. 2003, přechody na trhu práce vedoucí k zaměstnávání v programu Midijob a na délku jeho využívání. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 70, (2022) č. 7-8

Cestovní náhrady poskytované zaměstnavatelem (s. 8-10); Zaměstnanecké benefity a jak na ně - sestavení funkčního portfolia (s. 11-15); Kvalifikační dohoda (s. 16-20); Zaměstnávání studentů a absolventů ze zahraničí (s. 26-29); Přechodnost agenturního zaměstnávání podle SDEU - ve věci C-232/20 (s. 35-38); Zaměstnávání studentů a zdravotní pojištění (s. 39-42); Rozhodnutí zaměstnavatele o organizační změně a jeho realizace - rozhodnutí NS sp. zn. 21 Cdo 276/2021 (s. 55-57).

Právo

Tiago Cardao-Pito

An embezzler test for norms, standards and regulations

Test norem, standardů a regulací z pohledu potenciálního pachatele zpronevěry

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 878-889

Článek se zabývá otázkou, do jaké míry mohou různé regulace, standardy a normy být zneužitelné ke zpronevěře majetku organizace a následně k další hospodářské kriminalitě. Navrženo je provádění speciálního testu, prostřednictvím kterého by bylo možné zjistit slabá místa standardů a dalších dokumentů. Slabá místa přispívají k možnosti páchat zpronevěru, která by nebyla odhalena ani potrestána. Samotné znění testu není součástí článku. - Poznámky.

Tomáš Brožek, Petr Chytil

Když nájemce míří k insolvenční

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 6, s. 26-30

Článek přináší praktické postřehy právních expertů k řešení situace, kdy ekonomické potíže nájemce nemovitosti vedou k problémům s placením nájemného a k dalším nežádoucím dopadům na pronajímatele. Autoři popisují možné kroky pronajímatele od období před zahájením insolvenčního řízení až po jeho pokročilejší fáze (prohlášení úpadku a rozhodnutí o jeho řešení, prohlášení konkurzu, reorganizace).

Zdůrazňují, že pokud se insolvence osoby nájemce jeví jako nevyhnutelná, je namístě jednat rychle. Prvním krokem by mohlo být vypovězení nájemní smlouvy z důvodu porušení povinnosti na straně nájemce.

Eva Fialová

Nekonečný příběh ePrivacy

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 6, s. 36-39

Článek shrnuje snahu o přijetí nového evropského nařízení o respektování soukromého života a ochraně osobních údajů v elektronických komunikacích (ePrivacy), které má nahradit směrnici č. 2002/58/ES. Evropská komise představila návrh nařízení na počátku r. 2017. Autorka osvětluje hlavní body nové právní úpravy, jež obsahuje pravidla pro ochranu soukromí a důvěrnosti při využívání služeb elektronických komunikací koncovými uživateli v EU. Nařízení ePrivacy nově nastavuje pravidla pro zpracování dat elektronických komunikací (týkající se obsahu i metadat), zachovává aktuální požadavek na získání souhlasu před uložením nebo použitím cookies a pouští se do větších detailů technické povahy. - Poznámky. -- Čtvrtý díl seriálu o digitálních službách (březen - září 2022).

Kateřina Staňková, Dáša Krupová

Nový stavební zákon a změny v soudním přezkumu

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 6, s. 44-48

Bližší pohled na aktuální stav rekodifikace veřejného stavebního práva v ČR. Autorky nejprve přibližují legislativní proces přijímání nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb. a jeho doprovodného zákona č. 284/2021 Sb. a zdůrazňují, že po obsahové stránce došlo k ústupkům v oblasti institucionální, procesní, územního plánování i v oblasti hmotného práva. Následně se zabývají změnami v soudním přezkumu dle nového stavebního zákona, které celkově hodnotí jako pozitivní (změna v postavení vlastníka nebo stavebníka v řízení o žalobě, zrušení odkladného účinku správní žaloby, princip koncentrace uplatňování námitek, širší povinnost soudu rozhodnout o všech přípustných žalobních bodech, posílení apelačních prvků soudního přezkumu, zákonné vymezení vad řízení, k nimž se při projednání soudem nepřihlíží, a omezení šikanózních žalob i specializace správních úseků některých správních soudů). Autorky poté ukazují možný dopad projednávané věcné novely stavebního zákona na uvedené pozitivní reformní body. - Poznámky.

Aleš Rozehnal

Nucený odkup akcií minoritních společníků

Obchodní právo, Sv. 31, (2022) č. 6, s. 4-10

Mechanismus ochrany menšinových akcionářů zahrnuje možnost opustit společnost. Možnost vystoupit ze společnosti umožňuje méně zainteresovaným osobám reagovat na nepříznivé jednání více zainteresovaných osob. Zákon o obchodních korporacích stanoví podmínky, za kterých může každý společník ovládané osoby požadovat, aby ovládající osoba odkoupila jeho podíl za přiměřenou cenu. Tohoto ustanovení může společník využít pouze tehdy, pokud ovládající osoba využívá svého vlivu na ovládanou osobu způsobem, který vede k podstatnému zhoršení postavení společníků ovládané osoby nebo k jinému podstatnému poškození jejich oprávněných zájmů. Konkrétními příklady podstatného zhoršení jsou například opakovaná ztráta práva na zisk, opakované faktické potlačení hlasovacích práv nebo nepřímé poškození tržní ceny akcie. - Poznámky.

Harald Christian Scheu, Barbora Havlíková

Povinné očkování proti onemocnění covid-19 mezi zajištěním veřejného zdraví a ochranou individuálních lidských práv

Jurisprudence, Sv. 31, (2022) č. 3, s. 13-21

Z různých opatření proti covid-19 vyčnívá povinné očkování jako zvlášť intenzivní zásah do základních lidských práv. Ve světle současné národní i mezinárodní doktríny lidských práv lze takový zásah ospravedlnit pouze za splnění podmínek legality, legitimacy a proporcionality. Autoři po nastínění právního základu povinného očkování v českém právním řádu zkoumají dosavadní národní a evropskou judikaturu k otázkám legality, legitimacy a proporcionality zásahu v podobě povinného očkování, a to jak v obecné rovině, tak i s ohledem na aplikovatelnost těchto standardů v kontextu očkování proti nemoci covid-19. Stručně se také věnují otázce, za jakých podmínek je povinné očkování slučitelné s koncepcí lidské důstojnosti. - Poznámky. -- K problematice mezinárodněprávních aspektů distribuce vakcín viz s. 22-28.

Dmytro S. Melnyk, Oleg A. Parfylo, Oleksii V. Butenko, Olena V. Tykhonova, Volodymyr O. Zarosylo
Practice of the member states of the European Union in the field of anti-corruption regulation
Praxe členských států Evropské unie v oblasti protikorupční legislativy

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 853-863

V příspěvku je na základě analýzy dokumentů popsána legislativa proti korupci ve vybraných členských zemích EU. Nejprve autoři analyzovali legislativu, která se vztahuje na všechny členské země, a následně se zaměřili na ty evropské státy, jež patří mezi deset celosvětově korupcí nejméně zatížených zemí (Dánsko, Finsko, Švédsko, Nizozemí, Německo a Lucembursko). Specifika daných států jsou představena v kapitole „Discussions“ – pro Dánsko je např. typická vysoká míra otevřenosti při informování veřejnosti, předností Finska je mj. jeho trestněprávní systém a např. Lucembursko má zavedeno vysoké pokuty jak pro státní zaměstnance, kteří přijali úplatek, tak pro osoby, které úplatek daly. - Poznámky. -- Ke korupci, zejména v rozvojových zemích, viz i řada dalších článků v čísle (s. 864-877, 890-907, 962-983, 1042-1063, 1091-1101, 1102-1113 a 1114-1130).

Lenka Sklenářová, Pavel Hrdý

Sankce pro (ne)skutečné majitele

Právní rádce, Sv. 30, (2022) č. 6, s. 40-43

Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, je účinný od června 2021 a v současné době tak již na společnosti, které nemají správně zapsané skutečné majitele či je nemají zapsané vůbec, mohou dopadnout sankce předvídané nejen tímto zákonem, ale i jinými právními předpisy. Příspěvek informuje o sankcích dle zákona o skutečných majitelích (sankce působící přímo ze zákona na evidující osoby, zejména obchodní korporace; podmínky pro soudní řízení o nesrovnalostech v zápisu; přestupky dle zákona č. 37/2021 Sb.). Poté shrnuje sankce dle dalších zákonů (zejména podle zákona o praní peněz, dále dle zákona o zadávání veřejných zakázek a živnostenského zákona). Autoři zdůrazňují nutnost kontroly existence, správnosti a aktuálnosti zápisů v evidenci skutečných majitelů ze strany statutárních orgánů společností.

Angela Maria Theresa Fowler

The counter-terrorist finance legal framework : the impact of regulatory compliance on relationship between charities and financial institutions

Právní rámec proti financování terorismu : vliv dodržování legislativy na vztah mezi dobročinnými organizacemi a finančními institucemi

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 792-804

Autorka v příspěvku popisuje, jak legislativa a opatření proti financování terorismu ovlivnily činnost charitativních organizací i vztahy těchto organizací s bankami a jinými finančními institucemi. Provedeno bylo 34 polostrukturovaných rozhovorů s respondenty z Velké Británie, kteří působí v charitativních organizacích, finančních institucích, popř. patří mezi odborníky na legislativu proti financování terorismu. Legislativa byla obecně posílena po útocích 11. září 2001. Banky mohou mít obavy spolupracovat s charitativními organizacemi, pokud nemají jistotu, že tyto organizace dodržují veškerá pravidla. - Poznámky.

Pavel Vantuch

Vyjádření obžalovaného k obžalobě v hlavním líčení po výzvě předsedy senátu

Bulletin advokacie, Sv. 2022, č. 6, s. 26-32

Autor se v článku zaměřuje na dvě otázky týkající se postupu obžalovaného na počátku hlavního líčení, a to z pohledu jeho obhajoby. Uvádí možnosti reakce obžalovaného na výzvu předsedy senátu, aby se vyjádřil k obžalobě po jejím přednesení v hlavním líčení (dle § 206a odst. 1 tr. řádu). Dále zvažuje možnosti reakce obžalovaného na jeho poučení od předsedy senátu o tom, že by bylo vhodné sjednání dohody o vině a trestu se státním zástupcem (dle § 206b tr. řádu). - Poznámky. -- Navazuje na autorův článek z č. 5/2022, s. 31-37.

Aneta Krulcová

Zasvěcení do kriminálního fenoménu praní peněz

Trestněprávní revue, Sv. 21, (2022) č. 2, s. 63-70

Článek se zabývá fenoménem praní peněz a snaží se přispět k jeho lepšímu porozumění. Na začátku autorka rozebírá samotné pojmy legalizace výnosů z trestné činnosti a praní peněz. Následně představuje, jak je praní peněz realizováno v praxi, a poukazuje na vývoj legalizačních metod od tradičních jednodušších tuzemských až po moderní vysoce sofistikovaná offshore propírací schémata. V závěru článku poskytuje rozbor praní peněz z pohledu právní úpravy zvláštní části trestního zákoníku a upozorňuje na sporné otázky, jež se k jednotlivým znakům skutkové podstaty trestného činu legalizace výnosů z trestné činnosti ve smyslu § 216 TrZ vztahují. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Jakub Vachuška

Česká populace zestárá

Statistika & my, Sv. 12, (2022) č. 6, s. 36-37

Autor seznamuje s výsledky sčítání lidu z r. 2021 v oblasti demografické struktury ČR. Uvádí základní věkové charakteristiky populace, do kterých se výrazně promítlo demografické stárnutí (průměrný věk obyvatel narostl o 1,7 roku na 42,7 roku). Přináší také porovnání věkové pyramidy mezi lety 2011 a 2021, kde jsou patrné známky stárnutí české populace. Autor rovněž informuje o rozdílech ve věkové struktuře obyvatel mezi jednotlivými kraji a okresy ČR.

Pavel Černý

Nájemné, které neexistuje

Statistika & my, Sv. 12, (2022) č. 6, s. 41

Seznámení s pojmem imputované nájemné v národních účtech a v cenové statistice. Zejména pro účely mezinárodního srovnávání ukazatele HDP se používá imputované nájemné vyjadřující hypotetickou částku, kterou by lidé ve vlastním bydlení platili, kdyby bydleli v nájmu. Mezinárodní srovnání je tak možné bez ohledu na to, jaký způsob užívání bytu kde převažuje. Účelem imputovaného nájemného pro cenovou statistiku je stanovit, jakým směrem a o kolik procent se mění náklady na pořízení, rekonstrukci, modernizaci a svépomocnou výstavbu nemovitostí určených k vlastnímu bydlení, nikoliv k pronájmu (sledují se tedy zejména ceny stavebních materiálů, stavebních prací a ceny bytů či domů). Při stanovování inflace je do celkové hodnoty započítán jak nárůst ceny nájemného, tak nárůst nákladů vlastníků (imputovaného nájemného).

By Fatih Guvenen, Raymond J. Mataloni jr., Dylan G. Rassier, and Kim J. Ruhl

Offshore profit shifting and aggregate measurement: balance of payments, foreign investment, productivity, and the labor share

Přesouvání zisků do zahraničí a agregátní měření platební bilance, zahraničních investic, produktivity a podílu práce

The American Economic Review, Vol. 112, (2022) No. 6, p. 1848-1884

Autoři se v příspěvku zabývají dopady přesouvání zisků (profit shifting) amerických nadnárodních firem na hospodářskou statistiku USA. Přesouvání zisku v USA prudce rostlo v letech 1990-2010, a dopouštěly se jej zejména firmy s výraznými výdaji v oblasti výzkumu a vývoje. Zisk přesunutý do zahraničí není započten do HDP USA - dle odhadu autorů šlo v letech 1982-2016 o více než třetinu příjmů z přímých zahraničních investic. Zohlednění přesouvání zisků mj. zvyšuje HDP, snižuje obchodní deficit a míru návratnosti přímých zahraničních investic. - Poznámky.

Robin Tillmann, Marieke Voorpostel, Erika Antal, Nora Dasoki, Hannah Klaas, Ursina Kuhn, Florence Lebert, Gian-Andrea Monsch, Valérie-Anne Ryser

The Swiss Household Panel (SHP)

Švýcarský panel domácností

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik = Journal of economics and statistics, Vol. 242, (2022) No. 3, p. 403-420

Švýcarský panel domácností (SHP), který shromažďuje údaje o domácnostech a jednotlivcích od r. 1999, je průběžná, jedinečná, rozsáhlá, celostátně reprezentativní, longitudinální statistická studie ze Švýcarska. Cílem SHP je zajistit kontinuitu i inovaci měření a sběru dat. Článek podává přehled o SHP - zaměřuje se na hlavní rysy koncepce šetření, obsah, sběr a úpravy dat, možnosti mezinárodních srovnání, využití dat a dosažené výsledky. - Poznámka.

Účetnictví

Klaus Ruhnke

Methodik der Behandlung von Zweifelsfragen bei der Erstellung von IFRS-Abschlüssen

Metodika řešení sporných otázek při sestavování účetní závěrky podle IFRS

Der Betrieb, Jg. 75, (2022) Nr. 26, S. 1532-1537

Účetní závěrky sestavené v souladu s IFRS se staly široce používanými a podléhají také pravidelným auditům. Literatura se poměrně zřídka explicitně zabývá metodikou řešení otázek pochybností při sestavování účetní závěrky podle IFRS. Z toho důvodu se článek věnuje metodice řešení účetních problémů standardizovaných v IAS 8 a objasňuje postup při interpretaci IFRS, jakož i řešení regulačních mezer v IFRS. - Poznámky.

Nadia Smaili, Paulina Arroyo, Faridath Antoinette Issa

The dark side of blockholder control : evidence from financial statement fraud cases

Stinná stránka vlivu velkých akcionářů na řízení podniku : zjištění na základě případů podvodu s finančními výkazy

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 816-835

Autoři v příspěvku zkoumají na datech z Kanady z let 1997-2020 souvislost mezi vlivem velkých akcionářů na řízení podniků a vznikem podvodů založených na manipulaci s finančními výkazy. Celkem bylo předloženo a popsáno 12 případů podvodů s výkazy, přičemž v polovině z nich byl zjištěn vliv velkých akcionářů na řízení. Je mj. zjištěno, že firmy, které se dopouštějí podvodů a ve kterých mají velcí akcionáři vliv na řízení, bankrotují častěji, než firmy řízené manažery. - Poznámky.

Núria Villaescusa, Oriol Amat

When collusion meets the fraud triangle : a case study approach

Když se tajná dohoda střetne s trojúhelníkem podvodu : přístup založený na případové studii

Journal of financial crime, Vol. 29, (2022) No. 3, p. 805-815

V příspěvku jsou na případu účetního podvodu, kterého se dopustila společnost Pescanova ve Španělsku v r. 2013, ukázány jednotlivé prvky tzv. trojúhelníku podvodu (fraud triangle). Trojúhelník podvodu je známý koncept, podle kterého podvod nastane, pokud jsou splněny současně tři faktory - motivace, racionalizace a příležitost. - Poznámky. -- K trojúhelníku podvodu viz i článek na s. 908-924. -- K obdobné teorii (diamant podvodu) viz článek na s. 925-941.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 29, (2022) č. 6

Postřehy ze zasedání představitelů auditorských komor V4 v Praze (s. 5-6); Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Komory auditorů ČR: rozhovor s Irenou Liškařovou (s. 6-7); Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Maďarské komory auditorů: rozhovor s Tiborem Pálem (s. 8-10); Jak vidí auditorskou profesi prezidentka Polské komory auditorů: rozhovor s Barbarou Misterskou-Dragan

(s. 10-12); Jak vidí auditorskou profesi prezident Slovenské komory auditorů: rozhovor s Milanem Mozolákem (s. 12-14); Auditorská profese v Maďarsku (s. 15-19); Auditorská profese v Polsku (s. 19-27); Auditorská profese na Slovensku (s. 27-31).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 20, (2022) č. 6

Některé souvislosti majetku v účetnictví příspěvkových organizací (s. 3-7); Spory z poskytování dotací a porušení rozpočtové kázně (s. 9-16); Účtování o transferech aneb proveďte si své znalosti - 7. část (s. 22-29).

Veřejná správa

Michal Kožár, Jiří Votrubec

Je možné kombinovat dynamický nákupní systém s rámcovou dohodou?

Veřejné zakázky, Sv. 2022, č. 3, s. 30-33

Zákon o zadávání veřejných zakázek upravuje dva instituty, které mají za cíl přinést určitou flexibilitu do zadávání veřejných zakázek - rámcové dohody a dynamický nákupní systém (DNS). Článek se zaměřuje na případnou právní přípustnost kombinace těchto institutů, tj. uzavření rámcové dohody, na základě které by byly zadávány jednotlivé veřejné zakázky v DNS. To by v důsledku mohlo poskytnout zadavatelům ještě vyšší stupeň flexibility a efektivity, než v případě samotného využití dynamického nákupního systému či rámcové dohody. Dle přesvědčení autorů není vyloučeno, aby uzavíraná smlouva na veřejnou zakázku zadávaná v DNS obsahovala určité rámcové prvky ohledně části poptávaného plnění. Zadavatel však může posílit flexibilitu zadávání a plnění veřejných zakázek na základě DNS správným nastavením obchodních podmínek, případně využitím elektronických katalogů. - Poznámky.

Dominik Žlebek

Krásy inovačního partnerství

Veřejné zakázky, Sv. 2022, č. 3, s. 54-56

Článek přibližuje nejdůležitější informace, rady a tipy obsažené v autorem navrženém metodickém postupu pro zadávání veřejných zakázek na inovace ve spojitosti s řízením o inovačním partnerství. Inovační partnerství by zadavatelé měli využívat v segmentech, které se značným způsobem opírají o oblast výzkumu, vývoje a inovací. Jedná se o velice flexibilní a pružný druh řízení, jež přináší zkušenému zadavateli řadu možností, jak připravit kvalitní zakázku na inovace a v konečném důsledku dosáhnout skvělých výsledků. Jedná se nicméně o náročný druh zadávacího řízení, a to jak z pohledu zadavatele, tak i jednotlivých účastníků. Proto je velice důležité nepodcenit přípravu zadávacích podmínek a komunikaci vůči účastníkům řízení. - Poznámka.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 28, (2022) č. 7

Stavby rychle zdražují: Přibrzdí to investiční rozvoj obcí a měst? (s. 16-20); Proč jsou české veřejné finance naprogramovány k bankrotu a jak regulace cen poškozuje obce (s. 21-22); Ohlédnutí za hospodařením krajských samospráv v roce 2021 (s. 23-24); Týká se kybernetická bezpečnost i obcí? (s. 27-28); Bezpečné IT aneb Kyberbezpečnost (s. 30); Pracovní trh se nenápadně mění, připravte se na to - práce z domova (s. 39); Rušení nočního klidu ve světle zákona o některých přestupcích (s. 50-51).

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 28, (2022) č. 8

Dilema pronájmu městských bytů: Jak skloubit péči řádného hospodáře se slušným bydlením pro lidi - město Bohumín (s. 14-16); Nad hospodařením obcí a krajů za první čtyři měsíce letošního roku (s. 17-18); Elektromobily: jejich počet mírně stoupá, rozvoj by měly podpořit i dotace - čistá mobilita (s. 23-24) a související příspěvky na s. 25, 30 a 43; Další část Pražského okruhu získala důležité razítko. Budovat se však začne možná až za dva roky (s. 32); Whistleblowing dříve a nyní: Přejít od schránek k digitálním platformám (s. 38); Už za 31 měsíců má začít platit digitální ústava. Stihne ji stát připravit? (s. 42); Radnice v pasti GDPR. Jak z ní ven? (s. 44); Veřejné zakázky a strašák se zkratkou ESG (s. 56-57).

Veřejná správa**Sv. 33, (2022) č. 7**

České předsednictví v Radě EU startuje! (s. 4-5); Bez měsíce rok aneb jak probíhalo vzdělávání úředníků na předsednictví EU (s. 6); České předsednictví: resorty určují témata jednání (s. 9-12); Mikuláš Bek: V září reflektorů můžeme šest měsíců propagovat naši kulturu, historii a tradice - rozhovor s ministrem pro evropské záležitosti (s. 14-17); Sto padesát miliard na zelené projekty (s. 18-20); Young Leaders Program podporuje budoucí lídry (s. 21-23); Lukáš Kolařík: Problém je s propojením dat, která stát má (s. 24-26); Rady pro obce: co dělat, když nastane kybernetický útok (s. 30-31); Šestý ročník konference Moderní veřejná správa opět v Olomouci (s. 32-33); Evropská peněženka digitální identity aneb nový způsob prokazování totožnosti (s. 34-35); Chyby při zveřejňování smluv v registru smluv (2. část) (s. 36-37); Mapy kriminality budou k plnému využití již brzy (s. 38-39).

Veřejné finance. Rozpočet

Christian Lindner ; rozhovor vedli Christian Ramthun, Daniel Goffart, Max Haerder

"Höhere Steuern sind ausgeschlossen"**"Vyšší daně nepřipadají v úvahu"**

WirtschaftsWoche, Jg. 2022, Nr. 27, S. 26-30

Rozhovor s německým ministrem financí Ch. Lindnerem o krizovém řízení spolkové vlády, o inflaci, energetice, o tom, že chce dodržet dluhovou brzdu, podpořit kupce nemovitostí a udržet ceny na uzdě. -- Dále k tématu viz článek „Linke hassen diesen Trick“, WiWo č. 29/2022, s. 26-28.

Carsten Volkery

37 Verstöße, null Strafen : Staatshaushalt**37 pochybení, nula postihů : státní rozpočet**

Handelsblatt, Jg. 2022, Nr. 125 (1.7.2022), S. 15

Evropská komise při reformě Paktu stability a růstu zohlední neefektivitu prosazování pravidel rozpočtové odpovědnosti. Po dobu jeho platnosti zahájila 37 řízení, z nichž žádné nevyústilo v penalizaci porušujícího státu. Vymahatelnost rozpočtových pravidel nabývá na významu v souvislosti s rostoucími náklady na obsluhu dluhu některých evropských zemí v důsledku mj. růstu úrokových sazeb.

By Davide Debortoli, Ricardo Nunes, and Pierre Yared

The commitment benefit of consols in government debt management**Přínosy věčných dluhopisů při řízení státního dluhu**

The American Economic Review, Vol. 4, (2022) No. 2 (Insights), p. 255-269

Autoři zkoumají přínosnost tzv. věčných dluhopisů (konzol) při řízení státního dluhu, kdy tyto dluhopisy zvyšují důvěryhodnost fiskální politiky a snižují náklady na financování státního dluhu. Analýza je provedena z teoretického pohledu s využitím modelu. - Poznámky.

Jonathan Wheatley, Ben Hall

Ukraine debt deals bring only temporary relief**Dohody o ukrajinském dluhu přinášejí jen dočasnou úlevu**

Financial Times, Vol. 2022, No. 41077 (27.7.2022), p. 2

Ukrajina se ocitla v těžké situaci, protože mezinárodní sponzoři nedokáží okamžitě pokrýt měsíční výpadek 5 miliard dolarů jejího rozpočtového schodku. Pozitivem jsou předběžné dohody s držiteli dluhopisů a skupinou západních vlád o odložení splátek dluhu o dva roky od 1. srpna. Dohody, které ještě čekají na podpis, by uvolnily přibližně 6 miliard dolarů a jsou spojeny s 25% devalvací hřivny. Ukrajíně mohou pomoci zmírnit bezprostřední tlak na dodržení závazků vůči zahraničním věřitelům.

When maturity misleads : interest rates and budgets**Když je splatnost zavádějící : úrokové sazby a rozpočty**

The Economist, Vol. 444, (2022) No. 9305, p. 61-62

V posledních letech se státy po celém světě začaly ve velkém zadlužovat, prohlubujícimu se zadlužení přitom nahrávala uvolněná měnová politika centrálních bank a tedy levné splácení. S rostoucí inflací a nutností zvyšovat úrokové sazby se však zadlužení bude prodrazovat. Příspěvek upozorňuje na

skutečnost, že výpůjční náklady nyní porostou rychleji, než je na první pohled zřejmé. Podstatná je totiž skladba dluhopisů z hlediska jejich splatnosti (po jak dlouhou dobu budou mít státy fixované nízké úrokové sazby z předchozích let). Sledování pouze měřítka "vážené průměrné splatnosti" (weighted average maturity) dluhu může být zavádějící - hodnotu může výrazně vychýlit nízký podíl dluhopisů s velmi dlouhou splatností. Příspěvek kromě toho poukazuje na souvislost mezi splácením státních dluhů a kvantitativním uvolňováním, na nepříznivé vyhlídky některých zemí v eurozóně a na možnosti, jak se růstu nákladů na obsluhu státního dluhu vyhnout (existují různá řešení, každé má však svá pro a proti).

Životní úroveň

Simona Měřinská

Početnější rodiny s dětmi jsou chudší

Statistika & my, Sv. 12, (2022) č. 6, s. 24-25

Statistický pohled na strukturu a příjmovou situaci domácností s dětmi v Česku. Autorka popisuje příjmové rozdělení rodin s dětmi a zastoupení různých typů rodin v decilech dle výše příjmu na osobu. Uvádí, že více než polovina všech úplných rodin se třemi a více dětmi se nachází v 1. decilu příjmového spektra, který reprezentuje 10 % domácností s nejnižšími příjmy. V případě neúplných rodin je situace výrazně horší. Přibližuje také složení příjmů domácností úplných a neúplných rodin. Grafy dokládají strukturu hrubých peněžních příjmů u domácností s dětmi, skladbu domácností s dětmi a jejich příjmové rozdělení v r. 2021. -- Viz i další příspěvky tematické přílohy Situace českých domácností na s. 19-29.

Ostatní

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 66, (2022) č. 29

Nectíme pravidla, raději daň z příjmů rovnou zrušme - komentář (s. 5-6); Vysoká inflace dává Česku šanci rychle dotáhnout Německo: v hodnotě produkce už tuzemská ekonomika dosahuje německé úrovně. Během pár let se mohou dorovnat i mzdy. Bez krachů firem to ale nepůjde - téma čísla (s. 10-16); Start-upům se zaseklo financování. Musí se mentálně přepnout, jinak zkrachují - rozhovor s D. Gazdošem z Knihobotu (s. 18-23); Evropa se připravuje na život bez ruského plynu. Jde to ztuha (s. 24-25); Hrozí, že zdanění bank odnesou klienti dražšími službami a produkty - rozhovor s J. Haubovou z představenstva Komerční banky (s. 30-33); František Ringhoffer: železniční vagony z Prahy pro celou monarchii - seriál České podnikání (s. 34-37); Sporů se zaměstnanci přibývá, problémem je i pracovní smlouva: zákoník práce je podle podnikatelů i právníků měkký, změnit ho však není snadné (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 66, (2022) č. 30

Evropa tahá kryptosvět z šedé zóny - komentář k MiCA (s. 8-9); Průměrná inflace EU míří k 10 procentům (s. 10-11); Klima jako v Maďarsku. Česko hledá cesty, jak bojovat proti suchu - téma čísla o oteplování a dopadech změn klimatu (s. 12-21); Recese přijde. Záleží jen na tom, jak hluboko česká ekonomika padne (s. 28-30); Firmy se připravují na udržitelný byznys. Změna bude větší, než čekají - ESG (s. 32-35); Firmy zasažené krizí úporně odkládají bankroty, přežívají na rezervách: ekonomové a insolvenční správci čekají růst počtu insolvencí a předpovídají, že to nejspíš radikálně změní celou českou ekonomiku (s. 41-43); Když se inflace vymkne kontrole (s. 58).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 66, (2022) č. 31-32

ECB odstartovala zvyšování sazeb (s. 9); Ve financích rodiče selhávají, zhodnotit úspory svých dětí nezvládají (s. 10-17); Dodavatelské řetězce se zotavují z covidu. Věští to brzký příchod recese - klesající poptávka po přepravě (s. 26-29); Výplach na trzích postihl i Twisto, teď hledá nového

investora - rozhovor s M. Šmídou, zakladatelem poskytovatele odložených plateb Twisto (s. 36-39); Československo předhánělo Západ tak dlouho, až zůstalo daleko za ním - seriál Dějiny ekonomiky: socialismus jako výzva (s. 40-43); U soudu končí třetina smluv. České zákony ženou firmy do sporů: vinou zastaralého soudního řádu sahají podniky k žalobám, i když jde o banality - rozhovor s advokátem V. Poláchem (s. 55-57); Letecká doprava po letech ožila (s. 66).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2022, č. 29-30

Prezidentská jízda: Česko bude mít za půl roku nového prezidenta či prezidentku - téma čísla (s. 12-21); Pohonné hmoty zlevní: vysoké ceny, ale i jejich strnulost směrem dolů při jejich momentálním postupném poklesu u ropy mají racionální vysvětlení - komentář (s. 22-23); Proč se zdá, že za vše mohou Němci: léta komfortní pasivity vůči Putinovu Rusku se Německu nevyplatila. Teď se země chystá na zásadní změnu kurzu (s. 24-26); Překvapivý rozmach východního Německa: dřív bývalo synonymem ekonomického úpadku. Dnes se z něj stává centrum evropského průmyslu s elektromobily - ve spolupráci s Financial Times (s. 30-35); Oslabení Německa může Francii pomoci - mezinárodní obchod (s. 36-37); Jak doopravdy změnit něčí názor - ve spolupráci s Financial Times (s. 50-51); Volvo bude na Slovensku vyrábět elektromobily (s. 62).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2022, č. 31-32

Holubice na sazby nesáhly (s. 8); Boj o knižní nulu: covid nakonec zamával s českým knižním průmyslem méně, než se čekalo. Hlavní nápor na knižní branži přichází až teď v globální energetické a distribuční krizi. Jak přežijí knihkupci a nakladatelé bez pomoci vlády? - téma čísla (s. 12-17); Daňová neodvaha: Lidovci by se nebáli vyššího zdanění bohatších, Pirátům by nevadila sektorová daň, ale ODS vyšší daně nechce, zejména z příjmu. Opatření na výdajové straně stačit nebudou (s. 18-21); Na hraně kryptopekla: obří propad kryptotrhu nevyzmižuje pouze úspory malých investorů. Řada velkých hráčů stojí po výrazném poklesu bitcoinu a spol. nad pomyslnou propastí (s. 24-25); Na cestě k válečné ekonomice - francouzský prezident Macron i český premiér Fiala připravují občany svých zemí na těžké časy (s. 28-29); Co dál dělat s Ruskem? (s. 30-31); Čína se zaměřuje na rozvojové země: Peking posiluje svou geopolitickou pozici a současně exportuje problematické aspekty vlastního systému, především na globální Jih (s. 32-34); S nákupem nemovitostí počkejte - seriál Kované investice (s. 36-37); Jak technologie mění byznys s pojištěním - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-43); Odvážný Bhútán hodlá zavést nejvyšší turistickou daň na světě - ve spolupráci s Financial Times (s. 50); Investiční nemovitosti se nakupují spíše ze setrvačnosti - komentář (s. 58).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 134 (13.7.2022)

Španělsko zavádí sektorovou daň. Akcie bank spadly (s. 2); Kdo je na řadě? Rusko a Srí Lanka už zbankrotovaly, dolar ohrožuje další země - silný dolar (s. 3); Trhu s energiemi stále chybí informace k úspornému tarifu (s. 3); Česko získá za odklon od CO2 více než dvě třetiny rozpočtu země - dekarbonizace, Fit for 55 (s. 6); Dění kolem padlé Sberbank v otázkách a odpovědích. Dostanou věřitelé své peníze? (s. 9); Windfall tax je nutností - komentář (s. 11); Cena za úvěr na bydlení prudce roste. Přesto se nákup nemovitostí může stále vyplatit - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 135 (14.7.2022)

Česko má zájem o obří půjčku od EU, na odstřížení od Ruska má jít 350 miliard (s. 3-4); Inflace zaskočila i ČNB. Potraviny a energie ji vytáhly na historickou úroveň - zdražování (s. 5); Vysoká inflace začíná rozdělovat domácnosti. Euro by nám teď ale nepomohlo - rozhovor s ekonomem P. Sklenářem, upozornění na odlišné dopady inflace na jednotlivé typy domácností (s. 6-7); Síkela chystá nová pravidla pro podniky, až nebude plyn (s. 11); Bojíme se inflace a recese, stávající politika vede k obojímu - komentář J. Hrstkové (s. 14); Uhlíkové clo pomůže českým firmám už za půl roku: Green Deal a CBAM (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 137 (18.7.2022)

Bez vyšších sazeb by inflace byla 28 procent a euro za 30 korun, tvrdí ČNB (s. 3); Kryptoměny zažívají svůj Lehman Brothers moment. Investoři se bojí zimy na trzích (s. 8); Zcela proti úmyslu vlády. Konec biosložek se nekoná, v benzínu naopak jejich podíl vzroste - pohonné hmoty (s. 10);

ECB opustí záporné sazby, ale s novým nástrojem v zádech - komentář o nástroji proti fragmentaci (s. 11); Sektorová daň pro banky? Jen to ne! Ohrozí to růst ekonomiky a inovace - komentář generálního ředitele KB (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 140 (21.7.2022)

Snižte spotřebu plynu o 15 procent, radí Brusel. Zdroje tu jsou, zní z Česka: aby Rusko přes firmu Gazprom nenechalo Evropu mrznout, navrhuje Evropská komise úsporný plán (s. 3) a související příspěvek na s. 6 a 14; Poláci zoufale shánějí uhlí. Energetická krize ohrožuje vládní konzervativce rok před volbami (s. 7); Zamrazilová: Když budou tvrdé argumenty pro růst úroků, tak je zvýšíme - na začátku srpna bude bankovní rada ČNB v novém složení poprvé jednat o nastavení úroků - rozhovor s viceguvernerkou ČNB (s. 10-11) a související komentář na s. 14.

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 141 (22.7.2022)

ECB výrazně zvyšuje sazby. Představila také nástroj na obranu Itálie (s. 4) a související komentář na s. 13; Nord Stream 1 opět proudí plyn. Nejistota ale trvá (s. 4); Digitalizaci stovek státních služeb hrozí zpoždění (s. 5); Draghi končí. EU i Ukrajina se obávají, kdo přijde po něm (s. 10); Cokoliv bude potřeba. Tři Draghiho slova, díky nimž se euro znovu narodilo: právě před deseti lety zazněl výrok, který vrátil trhům důvěru v životaschopnost společné měny a ukončil nejhorší fázi dluhové krize. Slova tehdejšího šéfa ECB účinkovala roky (s. 24).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 144 (27.7.2022)

Startují jednání o zvýšení mezd. Češi kvůli inflaci rekordně schudnou (s. 3); Mýty o sankcích proti Rusku. Ve skutečnosti fungují, tamní ekonomiku brutálně ochromují (s. 11); Snížení spotřeby plynu z Ruska prošlo v EU díky výjimkám - úspora 15 % zemního plynu (s. 12); České předsednictví Evropské unii překazilo Putinovi radost - komentář (s. 14); Plyn v taxonomii není pro Česko, Evropu ani klima výhrou - komentář (s. 15); Na devizové intervence vynaložila ČNB přes 400 miliard. Je to opravdu dobře? (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 145 (28.7.2022)

Rozpočet pod tíhou války a inflace. Vláda schválila schodek 330 miliard: kompenzace vysokých cen energií i další náklady státu související s vysokou inflací mění podobu veřejných financí. Vláda oproti původním plánům počítá s navýšením schodku o 50 miliard korun (s. 3); Fed pokračuje v rychlém zvyšování sazeb (s. 4); Výroba čipů se stala novým symbolem národní bezpečnosti - USA (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 148 (2.8.2022)

Podpora na drahý plyn ani vytápění letos nebude: vláda pomůže domácnostem asi dvěma tisíci korun s fakturami za elektřinu. Plyn a dálkové vytápění přijdou na řadu až příští rok (s. 1) a související komentář na s. 14; Schodek státního rozpočtu dál stoupá, blíží se 200 miliardám (s. 2); Vláda si od energetických firem hodlá vzít desítky miliard. Její poradci to přirovnávají k dani z válečných zisků (s. 4); Mimořádná daň? Kromě elektráren i pro banky. Stát by mohl získat až 90 miliard - rozhovor s L. Duškem, členem skupiny NERV (s. 5); Německo zažívá stagnaci. Ve firmách sílí "blbá" nálada (s. 13); Recese na obzoru - komentář (s. 13).

Hospodářské noviny

Sv. 66, (2022) č. 151 (5.8.2022)

ČNB vidí budoucnost ekonomiky černě. Přijde recese s vysokou inflací: firmy i ekonomové se obávají černého scénáře. Nepříznivý vliv na tuzemskou ekonomiku bude mít i vývoj v zahraničí. Společnosti i domácnosti pak drtí vysoké ceny energií - výhled ekonomiky (s. 3) a související komentář na s. 12; EU se daří plnit zásobníky. Ale za desetkrát vyšší cenu (s. 4); Na trhu práce je málo lidí. Stát by měl podpořit pracovní migraci - komentář (s. 13); Vyrobyly méně aut. Svým majitelům ale vydělaly mnohem více než loni - evropský automobilový průmysl (s. 14).

Hospodářské noviny**Sv. 66, (2022) č. 154 (10.8.2022)**

Rodiče dostanou delší volno. Vláda řeší, jak to zvládnou firmy - v návaznosti na směrnici o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem (s. 1); ČNB využila na obranu koruny už více než desetinu svých devizových rezerv (s. 8); Hotely jsou z nejhroššího venku a chystají se zdrazit. Stále jim ale chybí cizinci (s. 12); Ochrana lidí ohrožených energetickou krizí je slabá - komentář (s. 14); Dekarbonizace průmyslu se kvůli válce na Ukrajině stává náročnější (s. 15).

Hrot**Sv. 2022, č. 29**

Proč Česko nefunguje: zpoždění, zácpy, byrokracie, ale i komplikované objednání k lékaři. To vše denně otravuje život milionům Čechů. Stát si celá desetiletí nedokáže poradit se zdánlivými drobnostmi, a selhává tak ve své základní funkci - téma čísla (s. 6-11); Erární kojná - komentář k návrhu na změnu služebního zákona (s. 16); Nejistá sezóna: ačkoli květnová čísla potvrdila oživení průmyslu, zopakovat je bude těžké. Strašákem je inflace, největší problém by bylo vypnutí ruského plynu (s. 24-27); Německo v trablech a my s ním - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Zima se blíží: uprostřed letních veder je nejvyšší čas, aby se Evropa začala chystat na tuhou zimní energetickou krizi - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Smrtící ruské pohádky o Krymu (s. 42-44).

Hrot**Sv. 2022, č. 30**

Jak zkrátit byrokratickou hydru: Česko není tak bohaté, aby si mohlo dovolit špatně placené úředníky. Bez reformy státní správy ale nedává smysl plošné přidávání ani hromadné propouštění - téma čísla o státní správě (s. 6-11); Čínská hypoteční rebelie (s. 16); Největší města dva měsíce před volbami - průzkumy preferencí před komunálními volbami (s. 27); Co je i na Viktora příliš: po letech rozpočtového populismu šlapou Maďaři na brzdu a začínají mohutně škrtat - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); ESG, tři písmena, které planetu nezachrání: řešit najednou ekologii, sociální odpovědnost a správné řízení firem je nesmysl. Bohatě by stačilo se zaměřit na jediný cíl, na emise - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41); Recept na malér: Turecko názorně předvádí, v čem je vysoká inflace škodlivá - ničí investice a ožebračuje lidi - ve spolupráci s The Economist (s. 42-43).

Hrot**Sv. 2022, č. 31**

Ekonomika na půl plynu: Evropa se připravuje na vypnutí ruského plynu. Česko patří mezi nejohroženější země, v nejhrošší scénáři se může ekonomika propadnout skoro o šest procent - téma čísla (s. 6-9); Holubice opatrně zavrakaly - komentář k očekávanému zasedání nové bankovní rady ČNB (s. 14); Mám obavy o české pivo - rozhovor s ředitelem Budějovického Budvaru P. Dvořákem (s. 16-21); Vládní kandidát, nebo generál? Prezidentský volební model Ipsosu potvrzuje favority, ale i přetrvávající otevřenost prvního kola, které může rozhodnout až pětina nerozhodnutých voličů (s. 26-27); Vydělávají, tak je zdaňte: nápad danit nadměrné zisky je stovky let starý, v nějaké podobě měla nebo má takovou daň řada evropských států. Ale nesmí se to s ní přehnat - makropohled M. Zámečnicka (s. 28-29); Trojbarevný plamen pro Duceho: Itálie se blíží k volbám, po kterých bude zemi pravděpodobně vládnout tvrdá nacionalistická pravice - ve spolupráci s The Economist (s. 40-41).

Hrot**Sv. 2022, č. 32**

Chladné realitní léto: zdrazování nemovitostí se letos v létě zastavilo - téma čísla (s. 6-9); ČNB zařadila zpátečku - komentář k výsledkům zasedání bankovní rady (s. 14); Čekání na kentaura: stát se už může cokoli. Covid-19 je extrémně nevypočitatelný - rozhovor s J. Pavlovicem, náměstkem ministra zdravotnictví (s. 16-21); Biopaliva frčí dál: stát zrušil povinnost přimíchávat potravinářská biopaliva do pohonných hmot. Na pěstování řepky v Česku má však větší vliv loď mířící do libanonského přístavu (s. 26-27); Macron není na Rusy tak měkký, jak si kdekdo myslí - ve spolupráci s The Economist (s. 36-37); Když MAAMA narazí: éra výjimečnosti a zdánlivě nekonečného růstu amerických technologických gigantů zřejmě skončila - ve spolupráci s The Economist (s. 38-39); Konzervativci a republikáni v době vymknuté z kloubů: čtyři důvody, pro něž se Boris Johnson stěhuje z Downing Street, zatímco Donald Trump chystá návrat do Bílého domu (s. 42-45).

Unes - účetnictví neziskového sektoru

Sv. 20, (2022) č. 7-8

Nájem nemovitých věcí z pohledu DPH u neziskových subjektů (s. 3-7); Válečný konflikt na Ukrajině a jeho dopady do místních poplatků (s. 8-10); Zúčtování investičního transferu do výnosů a vazba na fond investic v podmínkách příspěvkových organizací zřízených územními samosprávnými celky (s. 11-16); Ručení obcí za závazky třetích osob (s. 17-20); Účetnictví a financování politických stran a politických hnutí (s. 25-34); Účtování o transferech aneb prověřte si své znalosti - 8. část (s. 39-43).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Finance. Bankovníctví. Měnový systém	48
Informatika. Počítače	48
Podnik a podnikání	48
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	49
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	49
Právo	50
Účetnictví	51
Veřejné finance. Rozpočet	52
Ostatní	52

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

30049

Ludovít Hallon - Diana Duchoňová a kolektiv

Od denára k euru : Fenomén peňazí v dejinách Slovenska

Bratislava : Veda, 2021, 375 stran : tabulky

Monografie představuje studie věnované vybraným tématům z oblasti hospodářských dějin Slovenska a úloze peněz v jeho historii. První část je věnovaná starším dějinám středověku a raného novověku. Druhá část monografie sleduje vývoj peněz v 19. a 20. století, v období postupného rozmachu moderní společnosti založené na tržní ekonomice s nástupem novodobých monetárních, daňových a mzdových systémů, s rozvojem komerčního peněžnictví a centrálního bankovníctví, s formováním moderních rozpočtů. Studie se věnují různým tématům, jako např. diferenciacie a specializace bank v Prešpurku v 60. a 70. letech 19. století, lékařské honoráře v letech 1919 – 1938, podíl Tatra banky na financování průmyslu Slovenska v letech 1939–1945, německé družstevnictví na Slovensku během druhé světové války, aktivity britských zpravodajských služeb v Československu, ekonomicko-sociální stav Slovenska na konci československého komunistického režimu, ekonomické aspekty podpory vědy a výzkumu na Slovensku v 80. a 90. letech 20. století aj. - ISBN: 978-80-224-1922-2 (vázáno)

30044

Michal Jankovec a kol.

Propedeutika finančního práva IV : právo finančního trhu

Brno : Masarykova univerzita, 2022, 226 stran

Teoretické vymezení finančního trhu a jeho jednotlivých institutů. Obecné právní instituty a analýza důvodů a způsobů dohledu nad finančním trhem. V další části se výklad věnuje jednotlivým oblastem (sektorům) finančního trhu, jakými jsou bankovní a úvěrové služby, oblast investičních služeb, platební služby, nový trend spojený s kryptoměny, virtuálními měny a krypto-aktivy. Finanční stabilita (bankovní unie, garanční systém a garanční fond), regulace a dohled nad finančním trhem jsou obsahem dalších kapitol. - 1. vydání - Na obálce nad názvem: Katedra finančního práva a národního hospodářství. - ISBN: 978-80-280-0025-7 (brožováno)

Informatika. Počítače

30046

George Gilder ; překlad Jakub Goner

Konec éry Google : úpadek big dat a vzestup ekonomiky blockchainu

Brno : Zoner Press, 2021, 339 stran

Technologický vizionář G. Gilde předvídá, že věk Googlu postavený na big datech a strojové inteligenci se chýlí ke konci. Dnešní uspořádání bezpečnosti, soukromí, duševního vlastnictví, obchodní strategie a technologie je v hluboké krizi, kterou současná počítačová a síťová architektura nedokáže vyřešit. Co jej má nahradit a nenastal už náhodou nový technologický věk? Internetové brány firewall údajně chránící všechna hesla a osobní údaje se ukázaly jako propustné. Budoucnost leží v "kryptokosmu" - architektuře blockchainu a jeho derivátů. Díky aktivaci kryptoměn poskytne internetu bezpečný globální platební systém, který ukončí agregovaný a reklamní věk společnosti Google. - Vydání první - Life after Google (originál). - ISBN: 978-80-7413-460-9 (brožováno)

Podnik a podnikání

30034

Pokorná, Lasák, Kotásek a kolektiv

Obchodní společnosti a družstva

V Praze: C.H. Beck, 2022, xxx, 484 stran

Výklad právní úpravy obchodních korporací je v učebnici rozčleněn do tří částí. První se zabývá obecnými otázkami obchodních korporací (pojem, ekonomické souvislosti, základní kapitál a vklady, právní postavení společníků, výkon společenských práv na řízení, správa a řízení obchodní korporace,

založení, zrušení a zánik, přeměny obchodních korporací). Specifika jednotlivých právních forem obchodních korporací jsou popsány v části druhé (osobní společnosti, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, družstva, evropské nadnárodní právní formy pro podnikání). Výklad uzavírá speciální tematika popisující fungování obchodních korporací na kapitálovém trhu (obchodní korporace a veřejná nabídka cenných papírů, emitent nástrojů kapitálového trhu, nabídky převzetí). Učebnice vychází z právního stavu ke konci roku 2021. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7400-867-2 (vázáno)

30035

Vojtěch Bednář

Vedení v krizi : jak zvládnout zaměstnance v nesnadných časech

V Praze : Management Press, 2022, 143 stran

Působení manažera na všech úrovních firmy (podniku, veřejné organizace) v době "personální krize", tzn. v situaci, kdy se zaměstnanci necítí ve firmě komfortně. Praktická doporučení, jak se v krizi chovat k zaměstnancům, aby podporovali svého zaměstnavatele jsou soustředěna v kapitolách: Co je to pro lídra krize a jak poznat, že začala; Potřeby zaměstnanců v období krize a jak s nimi pracovat; Jak se chovat v krizi k lidem a jak budovat jejich důvěru; Úkolování a kontrola práce; Jakého chování se vyvarovat a na co si dát pozor; Konflikty v krizi; Jak udržet aktivitu a spolupráci, když už krize trvá dlouho; Konec krize - okamžik zlomu, poučení pro příště. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7261-592-6 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

30033

Adam Zítek

Společenství vlastníků jednotek : prakticky a bez obav

V Praze : C.H. Beck, 2022, xiv, 140 stran

Praktické aspekty řešení nejrůznějších problematických záležitostí společenství vlastníků jednotek (dále jen SVJ). Právní úprava. Specifické znaky právnické osoby SVJ. Vymezení společných částí domu a pozemku. Co patří pod správu společných částí domu a pozemku? Vlastní správní činnost SVJ. Stanovy, orgány SVJ. Práva a povinnosti SVJ vůči vlastníkům jednotek. Praktická činnost SVJ: svolávání, jednání a rozhodování orgánů SVJ, příspěvky na správu, SVJ jako poskytovatel služeb, převod jednotky a dluhy vůči SVJ, přednostní věřitelské postavení, smluvní vztahy SVJ, postavení SVJ u soudu. SVJ jako správce osobních údajů a archivace dokumentů. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-872-6 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

30032

Oliver Burkeman ; překlad Libuše Mohelská

Čtyři tisíce týdnů : time management pro smrtelníky

V Brně : Jan Melvil Publishing, 2022, 255 stran

Efektivní organizování času (time management) je bráno jako priorita západní společnosti. Ovšem snaha o co nejvyšší efektivitu je často stresující a může být zdrojem úzkostí. O. Burkeman ve své knize ukazuje a radí, jak zažívat radost i v náročných všedních dnech. Jeho kniha je plná originálních postřehů z klasické literatury, psychologických výzkumů i britského humoru. Napsal ji s pochopením pro smrtelníky, kteří se snaží smířit s tím, že nemůžou stihnout všechno. Vysvětluje např. jak a kdy pohnout s životními sny a plány, které jsou kvůli povinnostem stále odkládány. Které volnočasové aktivity přinesou skutečný odpočinek a které jen další stresující seznamy úkolů? Někdy je lepší nedělat nic a své plány prostě vzdát. - Vydání první - Four thousand weeks (originál). - ISBN: 978-80-7555-160-3 (brožováno)

29945VI

Jakub Tomšej, Jana Dlabačová, kolektiv autorů

Pracovní úrazy a nemoci z povolání. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2022, 64 stran

1. příspěvek nabízí praktický výklad problematiky pracovních úrazů a nemocí z povolání: odpovědnost zaměstnavatele, bezpečné podmínky pro výkon práce, výklad základních pojmů, zákonné pojištění, přehled jednotlivých náhrad. Pracovní úrazy a nemoci z povolání z pohledu daní a účetnictví (pracovnělékařské prohlídky, zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, náhrady). 2. příspěvek obsahuje odborná stanoviska k dotazům z praxe z pracovněprávní oblasti a z oblasti účetnictví a daní (např. sazba DPH u nákladů na topení, pronájmu atd., spropitné a odvod DPH, kdo může být vystavovatel faktury, postup účtování u technického zhodnocení budovy aj.). - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-028-3 (brožováno)

Právo

29997

general editor J William Rowley, editors Emmanuel Gaillard and Gordon E Kaiser

The Guide to Challenging and Enforcing Arbitration Awards**Průvodce napadáním a vymáháním rozhodčích nálezů**

London : Law Business Research, ©2019, xii, 625 stran

Vymáhání nálezů bývalo v mezinárodní arbitráži bezvýznamné. Většina poražených stran prostě zaplatila. Dnes už tomu tak není. Čas strávený záležitostmi po vydání rozhodčího nálezu se značně prodloužil. Autoři průvodce se touto novou realitou zabývají. Nabízí praktické know-how jak o napadání tak vymáhání rozhodčích nálezů. Část I poskytuje úplný tematický přehled, zatímco část II se zabývá konkrétními případy. Zahrnuje 29 jurisdikcí. - Poznámky. - ISBN: 978-1-83862-205-3 (vázáno)

29998

general editor J William Rowley, editors Emmanuel Gaillard, Gordon E Kaiser and Benjamin Siino

The Guide to Challenging and Enforcing Arbitration Awards**Průvodce napadáním a vymáháním rozhodčích nálezů**

London : Law Business Research, ©2021, xvi, 779 stran

Vymáhání nálezů bývalo v mezinárodní arbitráži bezvýznamné. Většina poražených stran prostě zaplatila. Dnes už tomu tak není. Čas strávený záležitostmi po vydání rozhodčího nálezu se značně prodloužil. Autoři průvodce se touto novou realitou zabývají. Nabízí praktické know-how jak o napadání tak vymáhání rozhodčích nálezů. Část I poskytuje úplný tematický přehled, zatímco část II se zabývá specifiky podle jednotlivých zemí a pokrývá 26 jurisdikcí. - Second edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-575-7 (vázáno)

30042

Milan Šebesta, Petr Novotný, Tomáš Machurek, David Dvořák a kolektiv

Zákon o zadávání veřejných zakázek : komentář

V Praze : C.H. Beck, 2022, xxv, 1622 stran

Komentované znění zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Zákon zpracovává příslušné předpisy EU a upravuje pravidla pro zadávání veřejných zakázek, povinnosti dodavatelů, podmínky fakturace, zvláštní důvody pro ukončení závazků, informační systém o veřejných zakázkách, systém kvalifikovaných a certifikovaných dodavatelů a dozor nad dodržováním tohoto zákona. Druhé vydání zohledňuje zkušenosti získané aplikací zákona, jakož i novou judikaturu soudní či Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Komentář reflektuje současné formální i méně formální výklady zákona a současně zohledňuje všechny dosavadní novely zákona schválené do konce roku 2021. Jeho součástí jsou odkazy na související ustanovení, předpisy i zmiňovanou judikaturu. - 2. vydání - ISBN: 978-80-7400-856-6 (vázáno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29950/1490

Svobodný přístup k informacím; Elektronická komunikace; eGovernment; Kybernetická bezpečnost : redakční uzávěrka 16.5.2022

29950/1491

Trestní předpisy : změny TZ a TR a dalších zákonů od 28.6.2022 : redakční uzávěrka 1.6.2022

29950/1492

Cenné papíry. Kapitálový trh. Investiční společnosti a fondy : redakční uzávěrka 1.6.2022

Účetnictví

29762I

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2022] :required for accounting periods beginning on or after 1 January 2022, excluding changes not yet required. Part A

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2022] : povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2022 nebo později, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl A

London : International Accounting Standards Board, 2022, 1761 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-16, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2022. Doplněno předmluvou k IFRS a přehledem změn. Toto vydání nezahrnuje standardy s datem účinnosti po 1. lednu 2022. První díl obsahuje texty standardů, které jsou doplněny úvodem a koncepčním rámcem pro sestavování a předkládání účetní závěrky. - Slovníček pojmů. -- Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-911413-30-7 (brožováno)

29762II

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2022] :required for accounting periods beginning on or after 1 January 2022, excluding changes not yet required. Part B

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2022] : povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2022 nebo později, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl B

London : International Accounting Standards Board, 2022, 868 stran : tabulky, schémata

Druhý díl příručky Mezinárodních standardů účetního výkaznictví přináší doprovodné dokumenty ke Koncepčnímu rámci, standardům IFRS, IAS, výkladům IFRIC a SIC platným k 1. lednu 2022 - názorné příklady a návod k implementaci. - Přílohy. -- Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-914113-31-4 (brožováno)

29762III

IFRS Foundation

International Financial Reporting Standards [2022] :required for accounting periods beginning on or after 1 January 2022, excluding changes not yet required. Part C

Mezinárodní standardy účetního výkaznictví [2022] : povinné pro účetní období začínající 1. lednem 2022 nebo později, s vyloučením dosud nepovinných změn. Díl C

London : International Accounting Standards Board, 2022, 2515 stran

Publikace přináší nejnovější oficiální konsolidované znění všech mezinárodních standardů (IFRS 1-16, IAS a výkladů IFRIC a SIC) účinných k 1. lednu 2022. Třetí díl obsahuje zdůvodnění závěrů. - Třídílné vydání (Blue Book). - ISBN: 978-1-914113-32-1 (brožováno)

30045

International Valuation Standards Council ; překlad do českého jazyka ASA Europe, z.s.

Mezinárodní oceňovací standardy : s účinností od 31. ledna 2022

Jesenice : Ekopress, 2022, 143 stran

Mezinárodní oceňovací standardy (IVS) jsou standardy pro provádění oceňovacích úkolů s využitím obecně uznávaných konceptů a principů, které podporují transparentnost a konzistentnost v oceňovací praxi.

Ocenění nacházejí široké využití a uplatnění na finančních i dalších trzích. Dvojjazyčná publikace obsahuje anglické znění standardů a jejich český překlad. Obsahuje úvodní výklad základních principů tvorby oceňovacích standardů a výklad pojmů. Následuje rámce IVS (soulad se standardy, aktiva a závazky, oceňovatel, objektivita, kvalifikace, odchylky) a znění obecných standardů (rozsah prací, šetření a soulad, příprava zpráv, standardy hodnoty, oceňovací přístupy a hodnoty). Následují znění standardů pro jednotlivá aktiva, tj. podniky a obchodní podíly, nehmotná aktiva, nefinanční závazky, zásoby, budovy a zařízení, práva k nemovitým věcem, developerské projekty, finanční nástroje. - ISBN: 978-80-87865-78-1 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

30043

Ministerstvo financí - Sekce Veřejné rozpočty

Státní rozpočet 2022 v kostce : kapesní příručka Ministerstva financí ČR

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2022, 57 stran : ilustrace, portrét

Informační příručka popisuje hlavní funkce státního rozpočtu, jeho charakteristiky, proces jeho přípravy a přináší konkrétní informace k rozpočtu na rok 2022. V předmluvě ministr financí Z. Stanjura shrnuje stav veřejných financí v ČR a uvádí priority MF v nastávajícím období. Následují informace v tabulkách a grafech o rozpočtu na rok 2022. Jsou popsány základní ukazatele, příjmy a výdaje státního rozpočtu, vládní vs. státní dluh, mezinárodní srovnání příjmové oblasti ČR se zeměmi OECD a EU, finanční vztahy ČR k rozpočtu EU, finanční vztahy k rozpočtu krajů a obcí, k systému veřejného zdravotního pojištění a makroekonomická východiska pro rok 2022. Popis tvorby zákona o státním rozpočtu, jeho obsahu a fázi rozpočtového cyklu je obsahem druhé části příručky. - Vydání první - Publikace byla připravena na základě dat dostupných k 5.4.2022. - ISBN: 978-80-7586-051-4 (brožováno)

29993

Jerome E. Roos

Why not default? : the political economy of sovereign debt

Proč nebýt v platební neschopnosti? : politická ekonomie státního dluhu

Princeton and Oxford : Princeton University Press, 2019, x, 398 stran : tabulky, grafy, rámečky

Díky čerpání z hlubkové případové studie současných dluhových krizí v Mexiku, Argentině a Řecku, kniha vykresluje znepokojivý obraz nadřazenosti globálních financí. Autor ukazuje, jak hluboká transformace kapitalistické světové ekonomiky za poslední čtyři desetiletí poskytla soukromým a oficiálním věřitelům bezprecedentní strukturální moc nad silně zadluženými dlužníky, což jim umožňuje zavést bolestivá úsporná opatření a prosazovat nepřetržitou dluhovou službu v době krize - s ničivými sociálními důsledky a dalekosáhlými důsledky pro demokracii. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-0-691-18010-6 (vázáno)

Ostatní

30030

George Friedman ; přeložila Jana Odehnalová

Bouře před klidem : svár v Americe, nadcházející krize ve 20. letech 21. století a následné vítězství

Praha : Nakladatelství Tomáš Krsek, 2020, 236 stran : ilustrace, mapy

Ve své knize se G. Friedman věnuje základním procesům v amerických dějinách. V současnosti se v USA odehrává řada hlubokých strukturálních změn, které vyvolávají intenzivní napětí. Autor současnou dobu objasňuje v kontextu širších dějin. V první části publikace vysvětluje americký charakter, americké hodnoty a dějiny, které vedly k vytvoření "amerického národa". Druhá část popisuje dva hlavní cykly v dějinách státu. První je "institucionální cyklus", který probíhá po dobu osmdesáti let již od založení státu a charakterizuje každý významný zlom v amerických dějinách (válka za nezávislost, občanská válka, 2. světová válka nebo hrozící krize 20. let 21. století). Druhý cyklus "socioekonomický" probíhá každých padesát let a v americké kulturní dynamice se projevuje jako zformování průmyslových tříd, středních tříd a třídy technokratů. Třetí část publikace přináší

předpověď do budoucnosti. Současná Amerika je ovlivněna otřesy nadcházející krize 20. let 21. století, kdy se změní mnohé ze zastaralého způsobu vládnutí a politických základů. Friedman předpovídá, že nadcházející období od konce 20. let a dál nakonec nastolí éru silnějších a stabilnějších USA, a to jak uvnitř země, tak i navenek. - Vydání první - The Storm Before the Calm (originál). - ISBN: 978-80-906242-9-0 (brožováno)

30047

Karla Tchawou a Sabina Straková

E-maily a jejich (ne)pravidla

Praha : Euromedia Group, 2022, 173 stran : ilustrace

Pravidla formální e-mailové korespondence, ale i mnoho tipů a rad, jak zlepšit psaný projev, jak se nenechat zahltit e-maily, jak se vyhnout nejčastějším chybám a jak efektivně komunikovat. - Vydání první - Pod názvem: Červená propiska. - ISBN: 978-80-242-8186-5 (brožováno)

30048

Marshall B. Rosenberg ; přeložila Norma Garciová a Miroslav Záleta

Nenásilná komunikace : řeč života

Praha : Portál, 2022, 239 stran

Metoda nenásilné (empatické) komunikace je založena na naslouchání sobě i druhému člověku a ochotě vnímat potřeby a pocity sebe samého i toho druhého. Tak napomáhá řešení konfliktů a názorových rozdílů a rozvíjí vztahy založené na vzájemné úctě, vcítění a spolupráci. Příručka obsahuje výklad metody doplněný příklady z praxe. - Vydání páté, revidované a doplněné - Nonviolent communication (originál). - ISBN: 978-80-262-1785-5 (brožováno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>